THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JAN 27

N Y Public Library
476 Fifth Ave
NEW YORK N Y

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזערע טעלעפאן נומערן זענען
6830
6831 } טריניטי

אונזער אפיס איז אין
542
דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 7221 | Friday, January 24th, 1930 | יום ו', כ"ד טבת, פרשה שמות, תר"צ. | טאראנטא, פרייטאג דער 24-טער יאנואר, 1930. | PRICE THREE CENTS

אמעריקע איז גרייט צו פארקלענערן איהר נייווי, זאגט סעקרעטערי סטימסאן

פראנקרייך דערקלעהרט ביי ערשטער געשעפטס זיצונג פון דער קאנפערענץ, אז איה"ע נאציאנאלע אינטערעסען פאדערען א גרעסערע נייווי. — קאנפערענצען אין געהיים.

לאנדאן, יאנואר 23.

די ארבייט ביי דער נייווי קאנפערענץ געהט צו זעהר שווער, די ערשטע געשעפטס זיצונג פון דער קאנפערענץ האט זיך אנגעהויבען היינט פריה און איז פארגעקומען אונטער געשלאסענע טירען, אבער מעהר ווי צוויי שטונדען האט די קאנפערענץ ניט אנגעהאלטען, נאכדעם האבען זיך אנגעהויבען פריוואטע קאנפערענצען צווישען ענגלאנד, פראנקרייך און אמעריקע, אין פרעמיער מעקדאנאלד'ס אפיס, אין 10 דאונינג סטריט.

ביי דער פארמעלער סעסיע פון דער קאנפערענץ, ווערט דערקלעהרט, האט פרעמיער טארדיע, פון פראנקרייך, פארגעלייגט פראנקרייך'ס באציהונג צו דער פראגע פון פארקלענערן איהר נייווי.

דער פראנצויזישער פרעמיער האט דערקלעהרט, אז פראנקרייך'ס קאלאניאלע אינטערעסען ליגען צושפרייט אויף פארשיידענע ברעגען, און נויטיגט זיך אין א שטארקער נייווי, אום צו האלטען איהרע האנדעלס וועגען פריי.

סעקרעטערי אף סטייט הענרי ל. סטימסאן, האט ניט געוואלט מאכען קיינע סטייטמענטס ביי דער קאנפערענץ, ער האט געלאזען די פראנצויזישע דעלעגאטען זיי זאלען זי אויסריידען, דערקלעהרענדיג, אז פאר די ווייטערע פארהאנדלונגען פון דר קאנפערענץ איז וויכטיג, אז יעדעס לאנד זאל גענוי דערקלעהרען אין וועלכע נייווי קרעפטען די נאציאן נויטיגט זיך.

נאכדעם ווי די פראנצויזישע דעלעגאטען האבען געמאכט זייער דערקלעהרונג, האט סטימסאן געמאכט דעם פאלגענדען סטייטמענט:

,,וואס עס איז שייך אמעריקע איז א פארשטאנענע זאך, און פרינציפיעל אנגענומען, אז די אמעריקאנער נייווי דארף זיין גלייך אין גרויס מיט דער ענגלישער נייווי, און וואס עס איז שייך דער אמעריקאנער נייווי, קען זי רעדוצירט ווערען''.

ביי דער ערשטער געשעפט זיצונג פון דער קאנפערענץ, ווערט פארשטאנען, האבען די דעלעגאטען זיך דורכגערעדט צווישען זיך וועגען פארשיידענע פונקטען. ניט אלע דעלעגאטען נעהמען אבער א גרויסען אנטייל אין די פארהאנדלונגען, בלויז די פארטרעטער פון די פינף גרויס-מעכטע, ענגלאנד, פראנקרייך, אמעריקע, איטאליע און יאפאן פיהרען די פארהאנדלונגען; די פארטרעטער פון די ענגלישע דאמיניאנס זענען בלויז עדות צו דעם וואס עס קומט פאר.

פלאן געגען בויען נייע קריעגס-שיפען

נאך דער צוויי שטונדיגער קאנפערענץ וועלכע איז פארגעקומען צווישען די פארטרעטער פון די פינף גרויס-מעכטע אין 10 דאונינג סטריט, היינט נאכמיטאג, איז דערקלעהרט געווארען אז פלענער זענען אויסגעארבייט געווארען פאר דער קאנפערענץ, אפצושטעלען די נייווי קאנקורענץ, אדער בעסער געזאגט דאס נעיאג איז בויען מעהר און גרעסערע קריעגס-שיפען, וועלכע געהט יעצט אן צווישען פארשיידענע לענדער.

אייגענטליך ווערט פארשטאנען, אז דאס וועט זיין די הויפט אויפגאבע פון דער יעצטיגער נייווי קאנפערענץ, און זי וועט זיך באטראכטען אלס פיעל אויפטוענדע אויב זי וועט דאס דערגרייכען.

די קומענדע זיצונג פון דער נייווי קאנפערענץ איז אפגעלייגט געווארען ביז מאנטאג, 10 אזייגער אין דער פריה, ביז דאן אבער וועלען נאך די דעלעגאטען צווישען זיך פארהאנדלען פארשיידענע וויכטיגע פונקטען, וועלכע דארפען אויסגעגליכען ווערען איידער מען קומט צו דער אלגעמיינער קאנפערענץ.

בערלינער פרעסע איז אויפגעבראכט איבער האלזמאן ענטשיידונג

בערלין, יאנואר 23, (איט).

די גאנצע דייטשע פרעסע קאמענטירט היינט וועגען דעם וואס דער עסטרייכישער סופרים קאורט האט צוריקגעוויזען די אפעלאציע פון דעם אידישען סטודענט פיליפ האלזמאן, וועלכער איז פאראורטיילט געווארען פאר פאטער-מארד.

די ,,פאסישע צייטונג'' שרייבט, אז עס איז שווער צו פארשטעהן ווי אזוי דער עסטרייכישער געריכט האט געקענט צוריקוויזען די אפעלאציע, זייט עס איז קלאהר ארויסגעבראכט געווארען אז דער ריכטער אין אינסברוק איז באאיינפלוסט געווארען פון לאקאלע אנטיסעמיטען. די צייטונג זאגט ווייטער, אז די האלזמאן דראמע האט זיך נאך ניט געענדיגט, ווייל דער אמת מוז זיגען''.

די ,,בערלינער טאגעבלאט'' שרייבט:

,,די גאנצע וועלט פארדאמט די ענטשיידונג פון עסטרייכישען געריכט. די עסטרייכישע גערעכטיגקייט האט באקומען א שטארקען קלאפ דורך דער ענטשיידונג''.

קאמאנדיר בוירד מיט זיין עקספעדיציע אין געפאהר

וואשינגטאן, יאנואר 23.

די אמעריקאנער רעגירונג האט זיך היינט געווענדעט צו נארוועגיע, זי זאל זעהן העלפען קאמאנדיר בוירד'ן מיט זיין עקספעדיציע, ארויסצופאהרען פון דעם אייזיגען געגענד.

קאמאנדיר בוירד מיט זיין עקספעדיציע, וועלכער האט פארבראכט ביים זיד פאל איבער א יאר, מאכענדיג וויסענשאפטליכע אויספארשונגען, איז אויפ'ן וועג צוריק נאך אמעריקע, אבער די שיף אויף וועלכער ער מיט דער עקספעדיציע פאהרען איז איינגעפרוירען געווארען, און ווייטער פאהרען איז ניט מעגליך. אויב קיין הילף זאל באלד ניט קומען, דאן איז די עקספעדיציע אין געפאהר, ווייל זי האט ניט קיינע מיטלען דארטען צו ווינטערען, און מיט 30 טעג שפעטער וועט קיינער צו בוירד'ס שיף ניט קענען צוקומען.

שחיטה פארבאט געזעץ אנגענומען אין באוואריע

מינכען, יאנואר 23, (איטא).

דער קאנסטיטוציאנעלער לאנדטאג אויסשוס אין באוואריע האט אנגענומען דעם רעגירונגס געזעץ צו פארבאטען שחיטה.

אלע פארטייען, די סאציאליסטישע אריינגערעכנט, אויסער די מיטגלידער פון דער פאלקס פארטיי, האבען געשטימט פאר דעם פארבאט.

וואס דער לאנדטאג פלענום רעכנט וועגען דעם איז נאך דערוויל ניט באקאנט.

פייערען היינט די פאראייניגונג

היינט אוונט וועלען די היגע פועלי ציון פייערען די פאראייניגונג פון די צוויי ארבייטער פארטייען אין ארץ-ישראל.

די פייערונג וועט פארקומען אין פארבאנד אינסטיטוט, און עס וועלען ריידען י. פרימאן, א ריינוויין, און ש. דיין פון ארץ-ישראל.

פארען פון האט ספרינג צו דער לויה פון זייער געטרייען הונט

האמילטאן, יאנואר 23.

מר. און מרס. דזשיימס ב. אניעל, וועלכע זענען היגע איינוואוינער, האבען פארלאזען האט ספרינג, ארק., וואו זיי האבען פארבראכט די ווינטער חדשים, צו זיין ביי דער לויה פון זייער באליעבטען כלב ,,קאדלס'', וועלכער איז געשטארבען פון א ,,צובראכען הארץ'' ווייל זיינע בעלי בתים זענען אוועקגעפאהרען און איהם ניט מיטגענומען.

אניעל האט איבערגעלאזען זיין מינטעל אין גוטע הענט, אבער דער הונט האט זיך צום הארצען גענומען וואס ער איז ניט מיט זיינע בעלי בתים. ער איז קראנק געווארען, און לעצטען זונטאג האט ער אויסגעהויכט זיין הינטישע נשמה.

16 יאריגער אינגעל פארמשפט אויף לעבען לאנג

יארק, פא., יאנואר 23.

דזשאהן הארי, 16 יאר אלט, איז פאר'משפט געווארען צו לעבענסלענגליכען געפענגעניש, און איז היינט אפגעפיהרט געווארען אין איסטערן פעניטענטשערי.

דזשאהן אלס 14 יאריגער אינגעל מיט צוויי יאר צוריק, האט זיך באטייליגט אין דעם מכשף מארד, ווען נעלסאן ד. ריימער איז דערמארדעט געווארען. ער איז דעריבער געהאלטען געווארען אין געפענגעניש ביז ער איז אלט געווארען 16 יאר, און מען האט איהם געקענט משפט'ן פאר דעם פארברעכען וועלכען ער איז באגאנגען.

דייטשער דערפינדער האט א לייכטען מאטעריאל פאר קריגס שיפען

ברעמען, דייטשלאנד, יאנואר 23.

פראנץ פעלדער, א דייטשער דערפינדער, האט דא היינט געוויזען א נייעם מאטעריאל וועלכער וועט קענען באנוצט ווערען צו בויען לייכטע קריעגס-שיפען, אויף וועלכע מען וועט קענען ארויפשטעלען צוויי מאל אזוי פיעל קאנאנען ווי אויף א געוועהנליכער שיף.

פעלדער האט זיין נייעם מאטעריאל דעמאנסטרירט מיט א שיפעל וועלכע ער האט אויפגעבויט פון א יארד לאנג און א פוס ברייט. דאס שיפעל האט געהאלטען 120 פונט וואג, וועהרענד א הילצערנע שיפעל פון דער זעלבער גרויס איז געזונקען מיט אזא וואג. דערוויל, זאגט פעלדער, וועט ער בויען קאמערץ שיפען פון דעם מאטעריאל.

עדוארד סטיוארט פארשפארט אין טויטען קאמער פון הינגען געפענגעניש

צום טויט פאר'משפט'ער עסט און שלאפט גוט, נעהמט זיך וועניג צום הארצען. — איז צוגעקומען פופצעהן פונט זייט ער איז ארעסטירט געווארען.

עדוארד סטיוארט, וועלכער איז פאר'משפט געווארען מיטוואך, צו שטארבען אויף דער תליה דעם 24-טען מערץ, פאר דערמארדען דזשאהן רזשיי, פרילענד לעצטען דעצעמבער, איז נעכטען אריבערגעפיהרט געווארען אין דעם ספעציעלען טויטען צימער, וואו ער ווערט באוואכט פון צוויי ספעציעל וועכטער.

לויט ווי עס ווערט איבערגעגעבען פון געפענגעניש, נעהמט זיך ניט סטיוארט שטארק צום הארצען פון דעם וואס ער איז פאר'משפט געווארען צום טויט, ער האט נעכטען געגעסען א גוטען מאהלצייט, און איז אויך גאנץ געשמאק געשלאפען א גאנצע נאכט.

זייט סטיוארט איז ארעסטירט געווארען איז ער צוגעקומען 15 פונט אין וואג, און האט זיך אין אלגעמיין פארבעסערט אין געזונט.

באסיל עסערי, דער אדוואקאט וועלכער האט פארטיידיגט סטיוארט'ן, האט דערקלעהרט, אז קיין אפעלאציע געגען דעם אורטייל וועט ניט געמאכט ווערען, נאר ער וועט אנווענדען אלע קרעפטען צו זעהן, אז די שטראף זאל פארביטען ווערען צו לעבענסלענגליכען געפענגעניש.

זייט 1922 איז קיינער ניט הינגעריכטעט געווארען אין טאראנטא. אין יענעם יאר איז הינגעריכטעט געווארען פרעד דיוויס פאר דערמארדען א אידישען אינגעל, גאלדבערג, וועלכען ער האט פארשלעפט אין סאני-סייד.

אין 1920 זענען אין טאראנטא הינגעריכטעט געווארען הארטראם און מעקפעדען, וועלכע האבען אין א האלד-אפ דערמארדעט דעם דראגיסט ל. סאבין.

אויב סטיוארט וועט הינגעריכטעט ווערען, וועט עס זיין די ערשטע הינריכטונג אין טאראנטא זייט 1922.

א סטאטוע פאר'ן מאן וועלכער האט פאראורזאכט די וועלט מלחמה

ניו יארק, יאנואר 23.

א טעלעגראמע פון וויען צו דער ניו יארק ,,טיימס'' מעלדעט, אז צום ערשטען מאל אין דער געשיכטע פון דער וועלט, וועט א מאנומענט אוועקגעשטעלט ווערען נאך א מערדער.

עס ווערט געפלאנט, דערציילען די באריכטען, צו שטעלען א מאנומענט אין סאראיעווא נאך דעם סטודענט פערדינאנד גאבריליא פרינציפ, וועלכער האט דעם 28-טען יוני 1914, דערמארדעט דעם עסטרייכישען קרוינפרינץ ערץ הערצאג פראנץ פערדינאנד און זיין פרוי, דער מארד וועלכער האט געפיהרט צו דער וועלט מלחמה.

דער מערדער וועלכער איז געשטארבען אין אן עסטרייכישער געפענגעניש ווייל ער איז געווען צו יונג גע'משפט צו ווערען, געפינט זיך אין סאראיעווא און ווערט פארהייליגט פון סערבישע נאציאנאליסטען ביז'ן היינטיגען טאג.

אריסטאקראטישער גנב פארזעהט א גוטע שטיקעל צירונג

לאס אנדזשעלעס, יאנואר 23.

אן ,,אריסטאקראטישער'' גנב האט נעבאך געהאט א גרויסען שאדען אין זיין איילעניש צו בארויבען געסט אין אמבאסאדאר האטעל, ביי וועלכע ער האט צוגענומען 16,500 דאלאר אין קעש, האט ער פארזעהן א דימענטענעם נעקלייס אין דער ווערט פון 190 טויזענט דאלאר.

דער נעקלייס האט באלאנגט צו מרס. דזשייקאב פאוולער פון פילאדעלפיא, וועלכע איז געלעגען קראנק אין איהר צימער. דער גנב האט זיך גארניט געשעהמט פאר איהר אנצונעהמען אלעס וואס עס איז איהם צום האנט געקומען, דעם נעקלייס האט ער אבער פארזעהן.

ענגלאנד ווארענט סאוועטען רעגירונג געגען קאמוניסטישער פראפאגאנדע פון מאסקווער אינטערנאציאנאל.

לאנדאן, יאנואר 23.

ענטפערענדיג אויף אן אנפראגע אין פארלאמענט, האט רייט האנארייבעל ארטור הענדערסאן, דער ענגלישער אויסערן מיניסטער, דערקלעהרט, אז ער האט געווארנט דער סאוועטען רעגירונג, אז דורך דער נייער אטאקע פון קאמוניסטישען אינטערנאציאנאל אויף דער ענגלישער רעגירונג, וועלען די באציהונגען צווישען ענגלאנד און ראטען פארבאנד ניט פריינטליכער ווערען.

די אנפראגע אין פארלאמענט איז געווען, פארוואס די ענגלישע רעגירונג ציהט ניט צו צו פאראנטווארטליכקייט די סאוועטען רעגירונג פאר ברעכען דעם אפמאך ניט אנצופיהרען קיין קאמוניסטישע פראפאגאנדע אין ענגלאנד.

ווי באקאנט האט אין אנהויב פון דאס יאר אנגעהויבען צו דערשיינען א נייע קאמוניסטישע צייטונג אין לאנדאן, דער ,,דיילי ווארקער'', און גלייך נאכדעם ווי דער אפמאך צווישען ענגלאנד און ראטען-פארבאנד איז געשלאסען געווארען און די סאוועטען רעגירונג האט זיך פארפליכטעט ניט אנצופיהרען קיין פראפאגאנדע אין ענגלאנד, האט דער ,,דיילי ווארקער'' אפגעדרוקט אן אויפרוף פון קאמוניסטישען אינטערנאציאנאל, אין וועלכען די ארבייטער אין ענגלאנד ווערען אויפגעפאדערט אומצוווארפען די יעצטיגע רעגירונג.

דער ענגלישער אויסערן מיניסטער האט דערקלעהרט, אז א נאטע וועגען דעם איז איבערגעגעבען געווארען צום נייעם סאוועטען אמבאסאדאר אין ענגלאנד, מיט א ווארנונג, און אז די ארבייטער רעגירונג האט דערוויל ניט בדעה אנצונעהמען קיין אנדערע שריטע.

מוצא וועט ווידער אויפגעבויט ווערען

ירושלים, יאנואר 23, (איטא).

דאס ווידער אויפבויען פון מוצא, וואו זייט די אונרוהען איז בלויז איין איד פארבליבען, וועט אין גיכען אנגעהויבען ווערען. לויט א באריכט וועלכער איז דא דערהאלטען געווארען, האט דער פאלעסטינע הילפס פאנד באוויליגט 50 טויזענט דאלאר פאר דער ארבייט.

אלע באשולדיגטע אין דעם מאקלעף מארד זענען באפרייט געווארען. דער ווערדיקט איז אויפגענומען געווארען מיט שמחה פון די קרובים פון די באשולדיגטע.

ברוטאלער פאטער באשטראפט פאר שלאגען זיין קינד

האמילטאן, אנט., יאנואר 23.

פאראן ברוטאלע מענשען אויף דער וועלט, אבער דזשאהן עפעליארד איז דער ברוטאלסטער, האט דערקלעהרט מעדזשיסטרייט בארבידזש ווען ער האט דזשאהן'ען פאר'משפט צו צוויי חדשים געפענגעניש.

דזשאהן איז אנגעקלאגט געווארען אין שלאגען זיין צוויי און א האלב יאריגעס קינד ווען עס איז געלעגען קראנק. דאס קינד איז קראנק געווען אויף לונגען אנצינדונג, און עס האט ניט געקענט נעמען קיין עסען. דער פאטער האט דאס קינד געשלאגען מיט א רימען עס זאל נעהמען עסען. דאס קינד איז שפעטער געשטארבען.

דער מעדזשיסטרייט איז געווען שטארק אויפגעבראכט און האט דערקלעהרט, אז ער באשטראפט דעם אנגעקלאגטען מיט דער העכסטער שטראף וואס איז איהם דערלויבט.

ליוק וועט זיך מעהר ניט צוריקקערען נאך פאלעסטינע מעלדעט צייטונג „הזמן"

טעגליכע העברייאישע צייטונג מעלדעט, אז פאלעסטינער איינוואוינער וועט באשטימט ווערען אויף ליוק'ס פלאץ. קאלאניאל אפיס שווייגט דערוויל וועגען דעם.

תל אביב, יאנואר 23, (איטא).

ה. ליוק, דער עקטינג האי קאמישאנער אין פאלעסטינע, אין דער צייט פון די אונרוהען, וועלכער איז יעצט אויף זיין וואקאציע, וועט זיך מעהר ניט אומקעהרען אין פאלעסטינע, מעלדעט א טעלעגראמע צום ,,הזמן'', די ערשטע אויסגאבע פון דער טעגליכער העברייאישער צייטונג וועלכע איז היינט דערשינען.

די צייטונג מעלדעט, אז א פאלעסטינער איינוואוינער וועט באשטימט ווערען אויף ליוק'ס פלאץ.

דער קארעספאנדענט פון דער ,,איטא'' האט געמאכט אנפראגען וועגען דעם אין קאלאניאלען אפיס, אבער פון דארטען האט מען געענטפערט אז קיין סך געוויכט דארף ניט געלייגט ווערען אויף דעם באריכט אין ,,הזמן''.

פון ירושלים ווערט אויך באריכטעט, אז די ארבייטער רעגירונג אין ענגלאנד, באגרייפט, אז צו שטיצען דעם ציוניזם איז זעהר געפעהרליך פאר די אינטערעסען פון ענגלאנד אין מיטעל מזרח.

אראבער דארפען זיין פארזיכטיג

לאנדאן, יאנואר 23. (איטא).

די באציהונג פון דער אראבער באפעלקערונג אין פאלעסטינע איז געווארען א גאנץ אנדערע, שרייבט עדיטאריעל דער ,,ניער איסט אינדיע'', אלס רעזולטאט פון דעם ווי אזוי די פאלעסטינער קאמיסיע האט אנגעפיהרט איהר אונטערזוכונג.

די ענטשיידונג פון דער אראבער עקזעקוטיווע צו שיקען א קאמיסיע נאך לאנדאן, שרייבט די צייטונג, וועלכע וועט אנקומען אין לאנדאן אין דער צייט ווען די קאמיסיע וועט פארעפענטליכען איהר באריכט, איז אינספירירט געווארען פון דערדער האפנונג, אז דער באריכט וועט זיין א גאנסטיגער פאר די אראבער.

די צייטונג וואונדערט זיך אויב עס איז געווען א גוטע פאליסי מצד די ציוניסטען צו אטאקירען די פאלעסטינער אדמיניסטראציע, ווייל דאס האט דאך איינפאך געשטויסען די אדמיניסטראציע צו שטעהן צוזאמען מיט די אראבער.

אבער ניט אכטענדיג ווי שטארק די אראבער קיים זאל ניט זיין פאר דער קאמיסיע, איז דאך דער פאקט א באדויערענסווערטער דאס וואס זיי רייסען זיך צווישען זיך איבער פערזענליכע זאכען.

די צייטונג ראט די פאלעסטינער אראבער, נאכצופאלגען דעם ביישפיל פון איבען-סאוד'ן און פייזעל'ן, אוועקלייגען איז א זייט די פאמיליען קריגעריי, און ארבייטען סאלידאריש פאר די נאציאנאלע אינטערעסען, און דאס וועט באדייטענד פארשטארקען זייער פאזיציע. דער עפענטליכער מיינונג אין ענגלאנד איז שוין איבערדריסיג די פאליטישע מאנעווערס און שתדלנות, וועט די פאדערונגען זענען גרויסע און גערעכטע וועט דער ענטפער זיין אזעלבער.

קאנווענשאן פון פאלקס געציינג קאמפיין ווערט היינט דערעפענט

ניו יארק, יאנואר 23, (איטא).

די ערשטע נאציאנאלע קאנווענשאן פון פאלקס געציינג קאמפיין פאר די דעקלאסירטע אידען אין רוסלאנד עפענט זיך מארגען (היינט פרייטאג) אין מעקא טעמפעל. צו דער קאנווענשאן ווערען דערוואַרטעט 900 דעלעגאטען פון אלע טיילען פון לאנד.

צווישען די רעדנער וועלכע וועלען אדרעסירען די קאנווענשאן וועלען זיין דזשיימס מארשאל, דער זוהן פון דעם פארשטארבענעם כלל טוער לואיס מארשאל, פאול ווארבורג, דר. בראמסאן, אב. קאהאן און אנדערע.

ב. וואלדעק, וועלכער איז דער נאציאנאלער טשערמאן פון פאלקס געציינג קאמפיין, האט דערקלעהרט, אז ביז יעצט איז שוין 100 טויזענט דאלאר געזאמעלט געווארען, און פאלקס געציינג קאמפיין קאמיטעטען זענען ארגאניזירט געווארען אין 114 שטעדט אין די פאראייניגטע שטאטען, און 9 שטעדט אין קענעדע.

די קאנווענשאן וועט אנהאלטען ביז זונטאג אין אוונט.

הרב יהודה לייב לאזעראוו צו גאסט אין שטאדט

נעכטען איז אנגעקומען אין שטאדט א זעהר חשוב'ער גאסט, אין דער פערזאן פון הרב יהודה לייב לאזעראוו.

הרב י. ל. לאזעראוו איז דער מחבר פון פיער-און-דרייסיג ספרים אין ביידע שפראכען, אידיש און העברייאיש, און איז א בארימטער דרשן און מטיף.

ער וועט דא פארבלייבען עטליכע טעג, אין די אינטערעסען פון זיינע ספרים.

בית המדרש וועט פארוואנדעלט ווערען אין טעאטער

פראג, יאנואר 23, (איטא).

דער בית המדרש וועלכער באלאנגט צו איינער פון די ערשטע אידישע קהלות אין וויסאו, טשעכאסלאוואקיע, איז היינט פארקויפט געווארען, און וועט פארוואנדעלט ווערען אין סינעמא טעאטער.

די קהלה איז געצוואונגען געווען צו פארקויפען די שול, ווייל די מעהרסטע אידען זענען פון שטעדטעל ארויסגעפאהרען, און עס איז ניט געווען מיט וואס די שול אויפצוהאלטען.

סטודענטען סטרייקען אין שפאניע

מאדריד, יאנואר 23.

פיער טויזענט סטודענטען פון נאציאנאלען אוניווערזיטעט זענען היינט ארויס אין סטרייק דערפאר וואס די רעגירונג האט געוואלט אויפלייזען זייערע קלובען.

די סטודענטען האבען צובראכען די מעבעל אין די קלאסען און פארוואונדעט איינינע בעאמטע.

נאציאנאליסטישער פיהרער אין אינדיע ווייסט ניט ווי אזוי דורכצופיהרען באשלוס פון קאנגרעס

אהמאדעבאד, אינדיע, יאנואר 23.

מאהאטמא גאנדי, דער בארימטער פיהרער פון דער באוועגונג פאר דער אומאבהענגיגקייט פון אינדיע, האט פאר זיך א גאנץ שווערע פראבלעם צו לייזען. ער ווייסט ניט ווי אזוי דורכצופיהרען אין לעבען די רעזאלוציע וועלכע איז אנגענומען געווארען ביים נאציאנאליסטישען קאנגרעס פאר דער פאלשטענדיגער פרייהייט פון אינדיע פון דער ענגלישער הערשאפט.

אלס א מיטעל דאס צו דערגרייכען האט דער קאנגרעס אנגעוויזען איז נויטיג צו באיקאטירען די פארשיידענע לעגיסלאטיווע קערפערשאפטען, ניט צאהלען קיין שטייערן, און בכלל ניט אויספאלגען די ענגלישע געזעצען. סער ראבינדראנאט טאגאר, דער בארימטער אינדיער פאעט, האט אנגעפרעגט גאנדי'ן וואס ער האט בדעה צו טאן אום דורכצופיהרען די רעזאלוציע אין לעבען. אויף דעם האט גאנדי געענטפערט, אז וועגען דעם טראכט ער טאג און נאכט, און האט זיך נאך צו גארניט דערטראכט.

וואו איז מיין קינד?

א שפאנענדער ראמאן פון דעם אידישען לעבען אין טאראנטא

פון מארק סארדעל

(פארזעצונג)

זי קען אזוי פריה זיך ניט לייגען, זי וועט זיכער ניט קענען שלאפען.

צופיעל אויפגערעגט איז זי געווען פון איהר שמועס מיט מרס. בוירנסטין. צו העפטיג האט געקלאפט דאס הארץ פון דער יונגער מיידעל, אז זי זאל איצט קענען ליגען אין בעט.

מיט אמאל האט זי זיך א קלאפ געטאן מיט דער האנט אין שטערען:

פארוואס ניט היינט?

זי האט די גאנצע נאכט פאר זיך. אלע שלאפען, קיינער וועט איהר ניט שטערען.

זי האט געטראכט פון קלעמענס׳עס אפיס.

זי האט געוואוסט, אז ראלף וועט זיך ניט בארוהיגען, ביז ער וועט אנטדעקען אלץ וואס דער דאזיגער מענש באהאלט ארום זיך. זי האט געוואוסט, אז זי דארף זי מוז איהם העלפען, זי איז צוליעב דעם אהער געשיקט געווארען.

אויך צוליעב איהר, צוליעב דער אלטער מרס. בוירנסטין, דארף זי זעהן וואס שנעלער פטור צו ווערען פון דעם דאזיגען מענשען.

ער וועט זיכער זעהן צו שטערען איהרע פלענער, ווען ער וועט זיך דערוויסען, אז די יונגע אלמנה קומט אהער...

זי מוז ענהיגען די ארבייט, וואס זי האט אנגעהויבען, די ארבייט, וואס זי האט אונטערגענומען.

זי האט זיך ארומגעקוקט אין איהר צימער: אלץ איז געווען שטיל, פארטרוימט, דאס ווייסע, מיידעלשע בעט איז געשטאנען גרייט און האט געווארט אויף איהר.

ניין, זי וועט זיך איצט ניט לייגען.

זי מוז אויסנוצען די דאזיגע נאכט. זי מוז צו אלץ מאכען א סוף.

זי וועט אריינגעהן אין קלעמענס׳עס אפיס.

און ווי אז ער וועט פלוצלונג אנקומען?

עס האט שוין אזוי איינינע מאל פאסירט.

ער קען א צווייטען מאל אויך אנקומען און זי איבערראשען ביי דער ארבייט.

דאס וואלט געווען שלעכט.

דאס וואלט געווען שרעקליך.

זי מוז זיך באווארענען געגען דעם.

אבער ווי אזוי?

זי האט געוואוסט, אז אין הויז דארף זי זיך פאר קיינעם ניט היטען.

אפילו ווען דער אלטער מר. פלינט וואל זי אנטדעקט ביי דער ארבייט וואלט ער אויך געשוויגען. ער וואלט איהר נאך צוגעהאלפען.

ווען ער וואלט ניט געשלאפען, וואלט זי איהם געבעטען צו זיין אויף דער וואך.

אבער ער שלאפט, דער אלטער, וועקען איהם האט זי ניט געוואלט.

זי וועט נעהמען א טשענס.

זי וועט ריזיקירען!

און מיט א פעסטען טראט איז זי ארויס פון איהר צימער.

מיט שנעלע טריט האט זי זיך גע־גנב׳עט איבער׳ן קארידאר, ביז זי איז געקומען צום אפיס, וואו מר. קלעמענס האט געהאט זיין דעסק.

זי איז אין יענע צימערען ניט געווען די גאנצע צייט זייט יענער נאכט, ווען קלעמענס האט איהר די מעדיצין געגעבען.

זי האט לאנגזאם געעפענט די טיר. אינווייניג איז געווען פינסטער.

זי האט געטאפט מיט דער האנט, ביז זי האט געפונען דאס עלעקטרישע קנעפעל, זי האט באלד געמאכט ליכטיג.

זי האט באשלאסען צו האלטען אפען די טיר. אין פאל עפעס וועט געשעהן אונטען, וועט זי לייכט קענען דערהערען.

זי האט זיך אליין געזוכט צו בארוהיגען. ער וועט היינט ניט קומען. נאכאלעמען איז ער זעלטען געקומען אהער ביינאכט. יעדענפאלס האט זי פון דעם ניט געוואוסט.

זי האט געווארפען א שנעלען בליק איבער׳ן גאנצען צימער. און אויפ׳ן פארמאכטען דעסק. וועלכער איז געשטאנען ניט ווייט פון טיר.

עס איז גוט, האט זי געטראכט, וואס דער דעסק איז אזוי נאהענט צו דער טיר. מיט איין טראט קען זי זיין אין קארידאר.

זי האט זיך פארזיכטיג ארומגעקוקט און האט גענוי אויסגערעכנט יעדען שריט וואס זי דארף מאכען, אין פאל פון געפאהר.

זי האט געלאכט פון זיך אליין: געפאהר! וואס פאר א געפאהר? זי איז ניט אין קיין וואלד. זי געפינט זיך צווישען מענשען.

זי האט מיט א קלאפענדען הארצען אויסגעשטרעקט די האנט צום דעסק.

זי האט געפרובט עפענען.

אבער דער דעסק איז געווען פארשלאסען.

דומקאפ וואס זי איז! ווי האט זי דאס אליין פריהער ניט אויסגערעכנט!

זי מוז האבען א שליסעל!

זי איז געווארען בייז אויף זיך אליין.

פארוואס האט זי וועגען דעם פריהער ניט געטראכט? זי האט בייטאג געדארפט זיך פארזארגען מיט עטליכע שליסלען!

איצט וועט זי איבער אזא קלייניגקייט אפשר פארלירען די געלעגענהייט צו עפענען דעם דעסק.

אבער ניין, זי וועט די געלעגענהייט ניט דורכלאזען.

האט זי אנגהויבען, וועט זי שוין ענדיגען!

מעג זיין וואס עס וויל זיך!

מעג טרעפען וואס עס קען טרעפען...

זי האט צוריק אויסגעלאשען די עלעקטריק און איז מיט לייכטע טריט ארונטער אונטען, אין דיינינג רום.

זי האט ארויסגעשלעפט א גאנצען בינט שליסלען, וואס האט געשטעקט אין א שופליאד פון בופעט.

זי האט אויך ארויסגעשלעפט אייניגע שליסלען פון די אנדערע שופליאדען.

עס קען דאך ניט זיין, האט זי געטראכט, אז קיין איינער פון די שליסלען זאל ניט צוקומען צו יענעם דעסק.

און מיט שנעלע טריט איז זי צוריק ארויף אויבען.

ווידער האט זי אנגעצונדען די עלעקטריק. ווידער האט זי מיט א קלאפענדיג הארץ אויסגעשטרעקט די האנט צום דעסק.

זי האט געפרובט איין שליסעל נאכ׳ן אנדערען, אבער אהן ערפאלג.

די שליסלען האבען זיך ניט אריינגעפאסט.

זי איז געווארען פארצווייפעלט.

(ווערט פארגעזעצט)

שטאדטישע נייעס

נייע אוניווערזיטעט געביידע וועט געבויט ווערען

נעכטען האבען ארבייטער אנגעהויבען צואווארפען די ריינען הויז, אויף 75 קווינס פארק, כדי צו אויפשטעלען דארטען א פראכטפולע געביידע אלס דער נייער עמנואל קאלעדזש פון דעם וויקטאריא אוניווערזיטעט.

עלטערע פרוי פארוואונדעט

מרס. פרעסילדא קייסי, אן עלטערע פרוי, פון 211 פארקסייד דרייוו, האט באקומען שווערע וואונדען, ווען זי איז איבערגעפארען געווארען פון אן אויטאמאביל אויף קארלטאן און יאנג סטריט.

פירמע לאזט ארעסטירען איר סיילסמאן

אויף א קלאגע, אז ער האט באשווינדעלט די פירמע אויף $150, איז לעאנארד לינטש, פון 28 דזשאפרי סטריט, א סיילסמאן, ביי דער נאנסאטש לימיטעד, פאליש מאנופעקטשורערס, ארעסטירט געווארען, און ווערט איצט געהאלטען אין חד־גדיא ביז א פארהער וועט פארקומען. די פירמע טענה׳ט אז ער האט געפעלשט די אויסגאבען אקאונטס, און אויף אזא אופן זיי באשווינדעלט פון דער דאזיגער סומע.

הערי סטענמאר, פון איזאבעלא סט. איז איצט אויך אין די הענט פון דער פאליציי פאר באגעהן שווינדלערייען מיט דער הילף פון עקספענס אקאונט אין דאונטאון סטארס און באגייענדיג, אזוי ארום שווינדלערייען אויף $800.

לויט ווי די פאליציי גיט איבער, האט סטענמאר געטאן זיין "קונסט ארבייט" אזוי: ער האט פריער דעפאזיט א פאלשען טשעק אלס א "די. איי" אקאונט, און איידער דער טשעק איז נאך צוריקגעקערט געווארען פון דער באנק, האט סטענמאר, באזוכט די זעלבע סטארס און ארויסגענומען אביסעל געלט צוריק פון דער סומע...

איצט זיצט ער אין חד־גדיא.

French Line

אייראפא—קענעדע

אויב איהר ווילט ברענגען אייערע קרובים אדער פריינט פון אייראפא, נעהמט אין אנבאטראכט די מעלות פון באנוצען זיך מיט דער פראנצויזישער ליניע. בעראט זיך מיט אונזער נאהענטסטען אידישען אגענט פאר פרייזען און איינצעלהייטען.

כשר׳ע קיך
ווערען געגעבען מיט די מאהלצייטען
הויפט אפיס:
53 ריטשמאנד וו.
TORONTO ONT.

ניט נויטיגער שמערצן!

אייניגע מענשען נעמען אן שמערצען. זיי מיינען עס וואלט געדארפט זיין אזוי. זיי לאזען א פארקילונג זיך איינזעצען. זיי ווארטען אז זייער קאפ־ווייטאג "זאל איבערגעהן".

אויב זיי ליידען פון נייראלדזשיא אדער פון ניורייטיס, ווארטען זיי ביז זיי וועלען מארגען זיך פילען בעסער.

דערווייל ליידען זיי אומנויטיגען שמערץ. ניט נויטיג, ווייל עס איז פאראן א מיטעל. אספירין טעבלעטס גיבען באלדיגע הילף פון פארשידענע ווייטאגען און שמערצען וואס מיר האבען אמאל געדארפט לאזען אויסשטיין. אויב דער שמערץ האלט אן רופט אייער דאקטאר, ווענען דער אורזאך.

שפארט זיך איין א סך שמערצען און אומבאקוועמליכקייט דורך די פיעלע באשטעטיגטע נוצען פון אספירין. אספירין איז זיכער. שטענדיג: די זעלבע ביי אלע דראג־סטארס מיט פולע דירעקציעס.

BAYER ASPIRIN
TRADE MARK REG.

קוויטירונגען פון דער תלמוד תורה עץ חיים

אויף דער גאלדענער חתונה פון מר. יוסף צבי און מרס. פייגע רודניצקי 140 גרענדזש עוו. וואס איז פארגעקומען אין דער האל פון דער תלמוד תורה, ביי וועלכער לערך 400 געסט זענען אנוועזענד געווען איז געזאמעלט געווארען פאר דער תלמוד תורה 11 דאלאר. מרס שערמאן און מרס. גאלדבערג האבען געברענגט די געלד אין אפיס.

מיר בעדאנקען אלע מנדבים און ווינשען גליק צו מר. און מרס. רודניצקי אז זיי זאלען זוכה זיין צו זייער דיימאנד חתונה מתוך נחת עושר וברכה.

ש. סאנענבערג, סעקרעטאר.

הלואות

פאר יעדען וויכטיגען צוועק, א יאהר צום אויסצאהלען. באקוועמע אינסטאלמענטס. די איינציגע אינדוסטריעלע בענקינג אינסטיטוציע אין קאנאדע אפערירענדיג אונטער דער אויפזיכט פון דער דאמיניאן רעגירונג.

CENTRAL FINANCE CORPORATION
BRANCH OFFICE
514 Dundas St. West cor. Spadina, Trinity 4862
C. I. BENJAMIN, Manager

סטיצקים סייל

איך געה ארויס פון די דזשאבינג ביזנעס, און מיר זענען גרייט צו פארקויפען די סחורה צום פובליקום פאר דזשאבינג פרייזען צום ריטייל טרייד.

קומט און איבערצייגט אייך ווי ביליג איהר קענט קויפען סחורה ביי מיר.

דער סטאק באטרעפט ארום 35 טויזענט דאלאר פון סילקס און וואולענס.

קומט און סייפט געלט.

ה. סטיצקי
358 ספעדיינא עוועניו.
טעלעפאן טריניטי 5855.

בוקקיפער־אודיטאר

12 יאהר עקספיריענס וועט פיהרען אייערע ביכער טייל־צייט אדער אודיטען זיי. פרייזען פון 5 דאלאר מאנאטליך און העפער.

א. א. גאלדענבערג
75 האמוואוד דרייוו,
הילקרעסט W 7504.
4935-1-27

רעוו. ש. ז. גרינגארטען

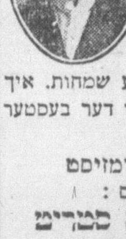

אנערקענט אין
אלע האספיטעלער
אלס מוהל
פון ערשטען גראד.
אויך אן
אינטעליגענטער
מסדר קדושין

רופט מיר אויף אייערע שמחות. איך וועל אייך דינען צו דער בעסטער צופרידענהייט.

פאר ארימע אומזיסט
מיין אדרעס:
395 מארקהאם סטריט
טעלעפאן טריניטי F 3406.

Steiners
ALL FRUIT LAXATIVE
CHOCOLATE COATED, for YOUNG AND OLD

זיי זענען פארגעניגענד, אונשעדליך און זעהר ווירקענד. דיזע שאקאלאדען נעהען אין צוויי סייזעס. פאר קינדער 15ס. פאר דערוואקסענע 25ס. פרובירט א באקס און איר וועט זיך טאן א טובה ניט נוצענדיג קיין שטארקע אפפיר־מיטלען. קאנען באקומען ווערען אין אלע בעסטערע אידישע דראג־סטארס, אויך אין דעפארטמענטאל סטארס.

סאלאדא ארענדזש פעקא בלענד גיט גרעסערע צופרידענהייט

"SALADA" ORANGE PEKOE BLEND TEA

"פריש פון די גערטנער"

צו פארקויפען

א סטימשיפ אפיס אין אשאווא, אנט. 32 מייל פון טאראנטא, גלייך איבערצוגעבען. טעלעפאנירט אשאווא 2193.
***

גוטע געלעגענהייט. צו פארקויפען ליידיס רעדי טו וועהר און מילינערי מיט אדער אהן סטאק, איסטאבלישט צעהן יאהר, אין בעסטען פלאץ.
טעלעפאנירט עדלייד 7460.
1896-1-26

געזאלין און טאבעקא ביזנעס צו פארקויפען אין הארץ פון דאון טאון. זעהר מעסיג. פרעגען 118 יארק סטריט.
1895-1-24

א גרויסע סטאר צו פארקויפען ביליג. טעלעפאנירט טריניטי j 3013.
**-1-24

צו פארקויפען א גוטען סינגער שניידער מאשין אין גוטען קאנדישאן, זעהר ביליג. פרעגען 79 ראבערט סטריט.
3575-1-26

א גוטע ביזנעס מיט א טוירן־אוווער פון $400.00 ביז $500.00 וועכענטליך

ארבייטענדיג אויף א גרויסען, פראפיטאבעלען אופן. רעגולערע שטונדען און זונטאג צוגעמאכט. האנדעלט שנעל, ווייל דאס וועט פארקויפט ווערען אין פיער און צוואנציג שטונדען.

THE NEW CENTRAL REALTY
514 דאנדעס סט. וועסט

אמביציעזע מענער פארלאנגט

לערענט זיך אויס די גרויסע געלט־פארדיענסטפולע טריידס. לערנט זיך צו פארדיענען א סך מעהרער געלט אלס אויטאמאביל מעכאניק, אויטא, עלעקטריק, בעטערי פארריכטען, אוויאציע מעכאניק, עסטעטילין און עלעקטריק וועלדינג, אינדוסטריעל, עלעקטריסיטי, מולייערי, פלאסטערינג, טאיל סעטינג. מיר לערנען אויך ארכיטעקטשורעל און מעכאניקעל דרעפטינג, קוואליפיצירט זיך אין עטליכע וואכען. איהר לערענט מיט טולס אונטער עקספערטען. פרייע עמפלאימענט סוירוויס. שרייבט אדער רופט אפ פאר א פרייער בראשורע.

Commercial Engineering Limited
79 קווין סטריט וועסט, טאראנטא.

חזן ב. וואלאדאווסקי

היגיעניש ־ געשולטער סוירדזשען

מוהל

— אויך —

מאדערנער מסדר קדושין
סוירוויסעס אין ענגליש

עלטערען פון קינדער זאלען דאס נעהמען אין אנבעטראכט, ווייל דאס איז דער בענעפיט פון זייער׳ע קינדער.

קאנטרי לייט קענען מיך אויך רופען צו זייערע שמחות. איך וועל קיינעם ניט אנטזאגען צו קומען.

וואוינונג 62 בראנזוויק עוועניו.
טעלעפאן קינגסדייל 8832.
ארימע אומזיסט.

פארלאנגט

מיס קאלווין נעהמט אן העברייאישע פריוואטע לעסאנס.

מיס קאלווין איז א באגאבט מיט אלע פעדאגאגישע אויסצייכנונגען, זי איז דיפלאמירט פאר דיזען פאך.

ווענדען זיך דורכ׳ן טעלעפאן ביי הרבנית גארדאן טריניטי j 7938.
**

פארלאנגט צו רענטען 4 אדער 5 מאשינען צו מאנופעקטשורען קינדערשע קאוטס אין א קלאדינג אדער דרעס שאפ. טעלעפאן טריניטי W 2646.
3583-1-26

פארלאנגט עקספיריענסד אפערייטארס צו סילק דרעסעס. פרעגען קאפיטאל דרעס קאמפאניע 318 אדעלייד וועסט.
1902

פארלאנגט אן עקספיריענסד עמבראידערי טרעוולער מיט א קליינעם קאפיטאל שרייבט זשורנאל באקס 882.
3580--26

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן אלערליי סארטען פון ארבייט מעג זיין אין א סטאר, רעסטאראנט ,הויז א. ז. וו. טעלעפאנירט טריניטי j 2240.
3585-1-26

א דייטשע פרוי פארלאנגט צו טאן אלערליי הויז ארבייט ביים טאג. טעלעפאנירט טריניטי j 1362.
3588-1-27

אן עסטאבלישד דרעס פירמע, פארלאנגט א פארטנער מיט גוטע טרייד קאנעקשאנס. גוטע רעפערענסעס און פעהיגקייטען נויטיג. שרייבט זשורנאל באקס 883.
1901-1-26

פארלאנגט א פעהיגען באי צו דעליווערען פארסעלס מוז קענען פאהרען אויף א בייסיקעל. פרעגען 656 קאלעדזש סט.
1906

פארלאנגט עקספיריענסד טאפ פרעסער צו מענס קאוטס, פרעגען פעלדמאן בראס. און וויים לימיטעד 318 עדלייד וועסט.
1904

צו פאררענטען

צו פאררענטען א פלעט פון פיער רומס, אלע קאנוויניענס, הארדוואוד פלארס, סינק אין קיטשען, קיין עטיק, מיט אדער אהן גאראדזש. פרעגען 597 שאה סטריט, נעבען הארבארד. טעלעפאן קענוואוד W 6517.
3577--30

צו פאררענטען א פלעט פון צוויי רוומס און קיטשען, באזונדערען אריינגאנג. פרעגען 126 דעניסאן עוו. אויך א סטייבעל און גרויסער פלאץ פאסיג פאר יעדער זאך.
3571-1-29

א פלעט צו פאררענטען, דריי רומס אלע מאדערנע קאנוויניעס, טעלעפאן צו יוזען, 94 דיארסי סטריט.
3581-1-26

צו פאררענטען צוויי רומס, ניי דעקארירט, הארדוואוד פלארס, אלע קאנוויניענס. פרעגען 221 ביטריס סטריט.
3587-1-26

צו פאררענטען א פלעט מיט אלע מאדערנע קאנוויניענס, טעלעפאן סינק, הארדוואוד פלארס, 93 ביטריס סטריט.
3590-1-26

צו פאררענטען 5 רומיגען אפארטמענט סטים היט סאן רום, גאראדזש, דזשעניטאר סערוויס. פרעגען 395 מענינג עוו. טעלעפאן טריניטי 2698.
1905-1-26

פייפער הענגינג און פיינטינג

איך מאך די בעסטע דזשאבס אין פיינטינג און פייפערהענגינג. גוט און ביליג, בעסטע צופרידענהייט. טעלעפאנירט גלייך טריניטי W 7304. — ם. קירשענבוים 10 קאר סטריט.

א דזשאב פאר אייך

די גרעסטע פראקטישע טריידס ארגאניזיישאן אין דער וועלט, אפערירט פון א פעדעראלער רעגירונג געטשארטערטער קאמפאניע מיט איבער פערציג ברענטשעס אין קאנאדע.

אפערט א לעבענס־לאנג מיטגלידערשאפט און ציטוויייליגע באשעפטיגונג, בעת איהר לערנט זיך די פאלגענדע, באצאהלענדע טריידס —

אוויאציע, גאראדזש מעכאניק, דרייווינג, בעטערי, עלעקטריק עקסעטול׳ן וועלדינג, וואלקעניזינג, אינדוסטריעל עלעקטריציטעט, מאשיניסט, בריקלייאינג, פלאסטערינג, טאיל סעטינג, דרעפטינג, בארבער און העיר־דרעסינג.

פארגרעסערט אייערע פארדיענסטען זייט אינדעפענדענט און האט שטענדיג באשעפטיגונג. האנדעלט שנעל, שרייבט אדער רופט אפ פאר אינפארמאציע.

מיר העלפען אייך צו מאכען אן ערפאלג. דאס לערנען גאראנטירט. זייט קלוג און געפינט אויס.

Dominion Trade Schools Ltd.
163 King St. W. Toronto

ווען איר דארפט בויען אדער מאכען בילדינג אלטערייששאנס

פארגעסט ניט

י. קעמין

דזשענעראל
קאנטראקטאר
פאר די לעצטע
25 יאהר

מר. קעמין לאזט אייך וויסען, דאס ער איז א רעגיערונגס באשטימטער פייער אינשורענס אדזשאסטער.

פאר צופרידענהייט און גאראנטי אין בילדינג און אין פאל פון א פייער פארגעסט ניט
דזשענעראל קאנטראקטאר און פייער אדזשאסטער.

I. KAMIN
1296 קווין סט. וועסט
לעיקסייד 7319.

מיר לייהען געלט פון 1.00 ביז 5 טויזענט דאלאר

אויף דיימאנדס, דזשועלרי און אנדערע ווערטפולע סעקיוריטיס. גוטע באהאנדלונג גאראנטירט.

SECURITY LOAN CO.
83 קווין סט. וועסט

קארפענטער

און דזשענעראל קאנטראקטאר

י. קאץ

נעהמט ארבייט פאר הארדוואוד פלארס, פענסי ארבייט, אלע סארטען ארבייטען און הויז אלטערייששאנס, אויך אלערליי פעקטארי ארבייט.

79 מיידזשאר סט.
טעלעפאן קינגסדייל 8442. מיר מאכען ארבייט אויף אויסצאהלונגען אויך.

פייפער הענגינג און פיינטינג

פאר ערשטע קלאס פיינטינג און דעקארייטינג צו די מעסיגסטע פרייזען. טעלעפאנירט קינגסדייל 1995

Mr. Holland
113 קאמבערלאנד סטריט
פאר רעפערענס זעהט מר. ל. קלייווער 16 ראזמאונט עוועניו.
4834-2-1

אליהו דאגלאס

ROYAL TICKET OFFICE
153 Queen St. W. Ad 2047

אפיציעלער אגענט פון אלע שיפס קאמפאניעס.

שיפסקארטען, אימיגריישאן.
אינשורענס, סיטיזען פייפערס,
א. ז. וו.

דאלארען נאך אייראפא

שיקט דורך אונז געלט צו אייערע קרובים, גאראנטירט אויסגעצאהלט אין דאלארען.

ספעציעל איז עס וויכטיג פאר רוסלאנד.

געלט געשיקט יעדען טאג ביי פאסט, ריידיא, קייבעל.

שנעל ראיעל

ח. גראנטשטיין און קא.

דזשענעראל קארפענטער קאנטראקטארס
און קאבינעט מעיקערס
107 אקספארד סטריט
טריניטי W 2095.

מיר מאכען די בעסטע ארבייט און גאראנטירען די העכסטע צופרידענהייט. ווענדט זיך צו אונז און מיר וועלען אייך געבען די ביליגסטע עסטימייטס פאר

פראנטס, גאראדזשעס, ווארענדעס, פרענטש טירען, פארשידענע פעקטארי ארבייט
א. ז. וו.

ספעציעלער פרייז פאר הארדוואוד פלארס. מיר נעמען אן פון דעם גרעסטען ביז׳ן קלענסטען דזשאב און גאראנטירען פולסטע צופרידענהייט.

דער אידישער קעניג

היסטאָריש־שפּאַנענדער ראָמאַן פון חורבן בית ראשון, ביז בנין בית שני.

באַארבייט ספּעציעל פאַר'ן „זשורנאַל"

פון יבם

(10־טע פאָרזעצונג)

די סאָלדאטען האָבען גענומען די הילפלאָזע מיידלאך און האָבען זיי אָנגעהויבען צו שלעפען מיט געוואלד צו די צוויי עקיפּאַזשען וואָס זענען געשטאַנען אונטער דעם בארג. דאָ האָבען די אלע מיידלאך געמאכט קולות מיט געוואלדען און האָבען געשריען מיט אלע קרעפטען נאך הילף.

שטעהט! האָט פּלוצלינג א דונער געטאָן א מענער שטימע אין די אויערען פון די אלע סאָלדאטען, און אין דעם מאָמענט האָט זיך פאר זיי אין וועג געשטעלט א יונגער מאן איינפאך געקליידעט מיט א שטעקען וועלכער איז געוועזען פון אונטען מיט א שארפען שפּיץ. ער האָט דעם שטעקען געהאלטען אין דער הויך און האָט מיט א באפעהלערישער שטימע א געשריי געטאָן: איך באפעהל אייך לאָזט אָפּ די מיידלאך די מינוט!

די אלע רוימער זיינען שטעהן געבליבען ערשטוינט אויף דער עזות פון דעם מענשען, אָבער גאלינוס האָט באלד העכסט צאָרניג א געשריי געטאָן צו זיינע לייט, נעהמט דעם עזות פּנים און גיט איהם זיין פּסק.

צעהן רוימער האָבען זיך אין דער מינוט א לאָז געטאָן צו דעם יונגען מאן, און מערקווירדיג! דער עזות פּנים האָט מיט א קאַלטער מינע זיי פון זיך אָפּגעשטויסען אזוי קונציג אז יעדער פון זיי איז פארפלויגען אין אן אנדער זייט, און צוויי האָבען זיך אראָפּגעקייקעלט פון בארג ווי די בייגעל.

לאָזט אָפּ די מיידלאך! האָט ער נאָך אמאָל א געשריי געטאָן צו די איבעריגע וואָס האָבען די מיידלאך געהאלטען.

גאלינוס האָט שוין געזעהן אז ער האָט דאָ צו טאָן מיט א זאנדערבארען מענשען, און האָט האלב דערשראָקען געפרעגט: ווער ביזטו?

איך בין בר כוכבא'ס אדיוטאַנט! — האָט דער יונגערמאן איהם א שעפּצע געטאָן אין אויער — און אויב דו ווילסט פון דאנען מיט דיין לעבען אנטלויפען, אנטלויף געשווינד מיט אלע דיינע לייט און קוק זיך גאָר ניט ארום, מיין ניט אז איך בין דאָ אליין, אויף איין ציטבען פון מיר האָסטו דאָ באלד מיינע לייט, איך וועל אייך דאָ ווי ווערים צוטרעטען און צוקוועטשען.

גאלינוס איז בלאַס געוואָרען ווי דער טויט אלס ער האָט דעם סוד דערהערט, איך וועל דיר טאָן דיין פארלאנג, האָט ער געזאָגט, און דו דארפסט אויף מיר ניט בייז זיין, איך טו נאָר דעם בעפעהר פון טורנוסרופוס מיין פירשט.

טורנוסרופוס דיין פירשט? האָט בר כוכבא (דען דאָס איז ער געווען אליין) איראָניש געזאָגט, וועניג איז פאר דעם טיראן וואָס ער קוועלט און דריקט אזוי מיינע ברידער די אונגליקליכע שוואכע אידען, האָט ער זיך יעצט גענומען צו זייערע טעכטער, הער זשע וואָס איך הייס דיר, לויף שוין און זאָג איהם אין דעם נאָמען פון מיין גענעראל אז ער גיט איהם דריי טעג צייט ער זאָל פון ירושלים און פון גאנץ ארץ ישראל ארויסגעהן, און קוים פאָלגט ער מיך ניט שווער איך דיר אז בר כוכבא וועט מאַכען פון איהם און פון אלע רוימער וואָס געפינען זיך אין דעם לאנד א תל. דו הערסט וואָס איך זאָג דיר.

איך וועל איהם דיינע ווערטער איבערגעבען — האָט גאלינוס ציטערענד ווי פון פיבער געזאָגט — אָבער ערלויב מיר דיר איין זאך צו פרעגען.

וואָס ווילסטו פרעגען, געשווינד רייד.

מען האָט דערצעהלט אין ירושלים אז בר כוכבא איז געשטאָרבען.

האָסטו און דיין פירשט זיך געפרעהט אויף זיין טויט? האָט בר כוכבא געזאָגט — איהר האָט געמיינט אז איהר זייט שוין פריי פון זיינע הענט, אָבער איהר האָט א גרויסען טעות, ער וועט ניט שטאַרבען איידער ער וועט א רוימישען פוס ניט איבערלאָזען אין דעם לאנד, ער מוז אראָפּנעהמען פון זיין פאָלק אייער שווערען יאָך, זיי בעפרייען פון אייערע טיראנישע הענד, נו שטעה ניט, מארש פון דאנען.

גאלינוס האָט געגעבען א וואונק צו זיינע לייט זיי זאָלען די מיידלאך אָפּלאָזען. די סאָלדאטען האָבען איהם געפאָלגט און האָבען זיי פריי געלאָזען.

נאך מיר! האָט גאלינוס געזאָגט זיך ווענדענדיג צו זיינע סאָלדאטען.

און אלע זיינען נאכגעגאנגען זייער פיהרער וועלכער איז מעהר געלאָפען אלס געגאנגען, און איז צופרידען געווען וואָס ער האָט גוט אָפּגעשניטען.

(פינפטער קאפיטעל)

בר־כוכבא

די געפאנגענע מיידלאך וועלכע זענען אויף אזא זאנדערבאַרען אופן געראַטעוועט געוואָרען, זיינען נאך אלץ געשטאַנען ערשטוינט און בעוועגונגסלאָז, זיי האָבען געקוקט אויף בר כוכבא'ן מיט עהרפורכט ווי אויף א מלאך וואָס איז פון הימעל פּלוצלינג אראָפּגעפלויגען אום זיי צו ראַטעווען, און זיי האָבען ניט געוואגט צו געהן צו איהם, אויסער אסנת האָט זיך געמוטיגט און איז צו איהם צוגעגאנגען, זי איז פאר איהם אויף די קניה געפאַלען און האָט געזאָגט: אין דעם נאָמען פון דיזע אונגליקליכע וועלכע דו האָסט פון גרעסטען אונגליק געראַטעט, און אין נאָמען פון אונזערע עלטערען וועלכע דו האָסט גערעטעט דאַמיט וואָס דו האָסט זיי זייערע קינדער ריין און אונבאפלעקט צוריק געגעבען, דאנק איך דיר גרויסער העלד, עמפאנג דו גרויסער גבור אונזער הערצליכען דאנק, מיר קאָנען דיר דערוויילע מיט קיין אנדער זאך בעלוינען אויסער מיט אונזער דאנק און מיט די תפלות וואָס מיר וועלען צעהן מאָל א טאג שיקען צו גאָט ער זאָל דיר מיט זיין רייכער אפענער האנד בעלוינען.

בר כוכבא האָט זיינע אויגען ניט געקאָנט אָפּווענדען פון דעם שעהנעם מלאך וואָס איז פאר איהם אויף די קני געשטאנען, ער האָט זיך קיין מאָל ניט פאָרגעשטעלט אז צווישען מענשען טעכטער זאָל קענען געבען אזא הימלישעס שעהנע געשטאלט. איהרע קלינגענדע ווערטער זענען איהם טיעף אין הארצען אריינגעגאנגען, און טרעהרען האָבען זיך אין זיינע אויגען געוויזען. דאָס זענען געוועזען טרעהרען פון א גליקליכען מענשען וועלכער וויינט אויס פרייד ווען איהם טרעפט דאָס גרויסע אונערוואַרטעטע גליק, ער האָט זי געשווינד פאר ביידע הענד אנגענומען און האָט זי פון דער ערד אויפגעהויבען.

(ווערט פאָרגעזעצט)

נייעס ביי אונז אין שטאָדט

עקזעקוטיווע מיטינג פון דער שאָו סטריט שול

מוצאי שבת ויחי איז אָפּגעהאלטען געוואָרען אן עקזעקוטיוו מיטינג פון דער שאָו סטריט שול, אין הויז פון מר. און מרס. אייזיק נאַפּטאלין, אויף 2 פעננינג סטריט, וואו עס זענען פארהאנדעלט געוואָרען וויכטיגע שול אנגעלעגענהייטען.

נאכדעם איז געפּראַוועט געוואָרען א מלוה? מלכה ביי שעהן געדעקטע טישען מיט כל־טוב, וואו עס איז אויך געהערט געוואָרען דברי תורה פון מר. פּאַרמאַן, מר. באהנען, און אנדערע. מר. עפּשטיין איז געווען טשערמאַן און אויף זיין אַפּיעל איז געזאַמעלט געוואָרען $12.00 פאר דער בראַנזוויק עוועניו תלמוד־תורה.

מר. און מרס. נאַפּטאַלין האָבען באַצאָלט פאר אוועקטראָגען דאָס געלט צו דער תלמוד תורה.

באאַרד אָף עדיוקיישאַן שנייט די אויסגאבען

א ספּעציעלע סעסיע וועלכע האָט געדויערט אנדערהאלבען שטונדען איז אָפּגעהאלטען געוואָרען פון דער באאַרד אָף עדיוקיישאַן, אויף וועלכער עס איז פאָרהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען פאַרקלענערען די אויסגאבען פאר היינטיגען יאָר אויף שטאָדטישע סקולס און אנדערע נויט־באַדערפענישען.

עס איז געווען פאָרגעשלאָגען געוואָרען אז עס זאָל אויסגעגעבען ווערען די סומע פון $250.000, אָבער נאָך דער דאָזיגער זיצונג איז די סומע געשניטען געוואָרען אויף 28 טויזענט דאָלאַר.

קומענדען מאָנטאג וועט זיין א גרויסע קלאָוקמאַכער מאַסען־פארזאַמלונג

קומענדען מאָנטאג, וועלען די טאָראָנטאר קלאָוקמאַכער שטימען וועגען דעם געפּלאַנטען דזשענעראַל סטרייק. עס וועט זיין איינע פון די גרעסטע מאַסען־פארזאַמלונגען פון די קלאָוקמאַכער אין טאָראָנטאָ, און זי וועט אדרעסירט ווערען פון בענדזשאַמין שלעזינגער, ישראל פיינבערג, טאָם מור, און א צאָל אנדערע ארבייטער פירער.

עס איז נאָך דערווייל ניט באַשטימט געוואָרען, וואו די דאָזיגע מאַסענפארזאַמלונג וועט אָפּגעהאלטען ווערען. דער לייבאָר לייסעאום אודיטאָריום איז צו קליין, און מען וועט דאריבער מוזען זוכען אן אנדער פּלאַץ.

פרוי ווערט שטאַרק צוברענט רייניגענדיג פּלאָר

אין דזשענעראַל האָספּיטאל געפינט זיך איצט מיס דזשעני פּאָלאָק, 24 יאָר אלט, וועלכע האָט געדיענט אין'ם הויז אויף 427 גרייס סטריט. דאָס מיידעל האָט גערייניגט די פּלאָרס מיט גאַזאָלין ווען פּלוצלונג האָט זיך דער גאַזאָלין אָנגעצונדען, און זי איז שטאַרק צוברענט געוואָרען אויף די הענט און ארמס.

גליקליכערווייזע האָט זי זיך ניט פארלוירען, און האָט מיט די אייגענע הענט אויסגעלאָשען דאָס פייער.

פרויען זאָלען זיין פאָרזיכטיג פאר שווינדלער

דער העלט דעפּאַרטמענט האָט דערהאלטען איינינגע קלאַגען וועגען שווינדלער, וועלכע פארשטעלען זיך אלס קאַראַנטין אינספּעקטאָרען און אריינגעהנדיג זיך, אזוי ארום אין הויז, גנב'ענען זיי צו וואָס עס טאַכט זיך אונטער'ן האַנט.

דר. גאָרדאָן פּ. דזשעקסאָן, האָט דאַריבער ארויסגעלאָזען א וואָרנונג צו באַלעבאָסטעס, אז ווען אימיצער קומט און זאָגט אז ער איז א קאַראַנטין אינספּעקטאָר, זאָל מען פון אים פאָדערען באַווייזע.

אינסטאַליישאַנס ביי חברה קדישא אנשי לידא

אינסטאַליישאַנס פון דער חברה קדישא אנשי לידא, זענען פאָרגעקומען אין הויז, פון חיים ווינער, 270 בראַנזוויק עוועניו. יודעל ווינער איז געווען אינסטאַליטאָר, און ער האָט אינסטאַלירט די פאָלגענדע באַמטע:

משה דייטש, — גבאי; דייוויס סאַלאַמאינסקי — סעקרעטאר; אברהם בערנער (פון די סטענדערד קלאָדינג) — טרעזשורער.

די טראָסטיס זענען: — יודל ווינער, חיים גאַרשין, דייוו גרין, קיים ווינער, מאקס לוריע, הערץ ליטאָוויטש, שנאור ליטאָווסקי.

נאך די אינסטאַליישאַנס האָבען אלע פארזאַמעלטע גאנץ פיין פארבראַכט ביי שעהן געדעקטע טישען פון אלעם גוטען. דער טשערמאַן פון'ם אָוועט מר. סעמיועלס, האָט דערקלערט די וויכטיגקייט פון דיזער חברה קדישא, וועגען דער ארבייט וואָס איז אויפגעטאָן געוואָרען אויפ'ן פעלד אוז ה. גל. דער פּרעזידענט, דייוו גרין, האָט גערעדט אינ'ם נעלבען זין, און אזוי אויך די איבעריגע. דערנאך האָבען אלע געבענשט מזומן.

מעגען פרויען רויכערען?

נעכטען איז באַקאַנט געוואָרען דער רעזולטאַט פון אן אנקעטע וואָס איז אָנגעפירט געוואָרען צווישען די פרויען־סטודענטען אינ'ם. טאָראָנטאר אוניווערזיטעט, אין וועלכער עס האָבען זיך אויך באַטייליגט סטודענטינס פון אלע אנדערע קאַנאַדער קאָלעדזשעס. די אנקעטע איז געווען איבער דער פראַגע, אויב עס איז פּאַסיג פאר פרויען אלס א קלאַס צו רויכערען?

ווי באַקאַנט איז שטרענג פארבאָטען פאר די אוניווערזיטעט סטודענטינס צו רויכערען, פונדעסטוועגען באַנוצען זיי זיך גאנץ פריי מיט'ן סיגאַרעט. אין דער אנקעטע האָט זיך באַטייליגט א גרויסע צאָל סטודענטינס, און פון זייערע ענטפערס, איז מען געקומען צום שלוס, אז זיי האָבען אין דער הינזיכט ניט קיין געאייניגטע מיינונג.

איינינגע האָבען געזאָגט אז זיי זענען געגען רויכערען פאר פרויען דערפאר, ווייל עס איז שעדליך פאר זייער געזונט, אנדערע ווידער האָבען עס פאַרטיידיגט. עס איז ענדליך געבליבען אז די פראַגע פון רויכערען איז אן אינדיווידועלער ענין, וואָס יעדע מיידעל באזונדער דארף אליין ענטפערן.

גינזסטיגער באַריכט אָפּגעגעבען וועגען געצייג קאַמפּיין פאר דעקלאַסירטע אידען אין רוסלאַנד

מר. סאָל. פּאַלאַקאָף, וועלכער איז געשיקט געוואָרען אהער צו אָנפירען מיט'ן געצייג קאַמפּיין פאר די דעקלאַסירטע אידען אין רוסלאַנד, האָט אָפּגעגעבען א גינזסטיגען באַריכט צום לאָקאַלען קאָמיטעט פון'ם געצייג קאַמפּיין, וועגען אלע דערגרייכונגען און ארבייטען וואָס זענען ביז איצט אויפגעטאָן געוואָרען ביי אונז אין שטאָדט.

מר. פּאַלקאָף האָט באַריכטעט אז א העלפט פון דער קוואָטע פאר טאָראָנטאָ, איז שוין ביז איצט געזאַמעלט געוואָרען, הגם דאָס איז אָנגעקומען מיט היבשע שוועריגקייטען, נעמענדיג אין אנבאַטראַכט דעם פאַקט, וואָס די צייט אין טאָראָנטאָ איז היינט צו־טאָג, ניט קיין גלענצענדע. א חוץ דעם, איז געווען א באזונדער שוועריגקייט די קנאַפּע ידיעה וואָס א באַדייטענדער טייל פון די אידען אין טאָראָנטאָ, האָבען וועגען דער אמת'ער לאַגע פון די דעקלאַסירטע אידען אין רוסלאַנד געהאַט.

נאכדעם ווי דער באַריכט איז אויסגעהערט געוואָרען, איז אָנגענומען געוואָרען א באַשלוס צו פאָרטזעצען דעם קאַמפּיין ביז די פולע קוואָטע וועט געשאַפען ווערען. עס איז אויך באַשלאָסען געוואָרען צו באַקענען מער די היגע אידען מיט דער ווירקליכער לאַגע פון די דעקלאַסירטע אידען אין רוסלאַנד.

מר. פּאַלאַקאָף האָט ביי דער געלעגענהייט דערקלערט, אז פון די לעצטע ידיעות וואָס ער האָט באַקומען, דערוויסט ער זיך, אז דער "אָרט" האָט געשלאָסען א נייעם אָפּמאַך מיט דער סאָוויעטען רעגירונג, לויט וועלכען עס ווערט דערלויבט דעם "אָרט" צו שאַפען קאָאָפּעראַטיווען און פאַבריקען פאר די דעקלאַסירטע אידען, און די געלט־זאַמלונגען זענען דאריבער איצט דרינגענדער ווי פריער.

א הארציגער דאַנק און אנערקענונג איז אויסגעדריקט געוואָרען צו מר. פּאַלאַקאָף, פאר זיין ענערגישער ארבייט לטובת דעם געצייג־קאַמפּיין, און אלס אנערקענונג איז ער דערוועהלט געוואָרען אלס דעלעגאַט צו דער קאַנווענשאַן פון "דעם פּיפּלס טול און "אָרט" קאַמפּיין", וואָס ווערט זונטאג ערעפנט אין ניו־יאָרק.

היינט און מאָרגען אין דאַטשעס טעאַטער

דאָס איז א סצענע פון דעם לעבעדיגען בילד, ליעבע, לעבען, און לאַכען, וואָס ווערט געצייגט היינט און מאָרגען אין דאַטשעס טעאַטער, געשפּיעלט פון ל. דזשאָלסאָן.

HOLY BLOSSOM
SYNAGOGUE
115-119 Bond St.
SUNDAY MORNING SERVICE
Sunday, January 26th, at 11 a.m.
Rabbi EISENDRATH
will speak on
SAYING "YES" TO LIFE
based on
Eugene O'Neill's
"LAZARUS LAUGHED"
The Public is Welcome

אנטעריאָ'ס יונגעלייט גלויבען אין שפּאָר־זאַמקייט

טאָראָנטאר ברענטשעס:
קאָר. בעי און עדלייד סטס.; דענפאָרט און פענזוויק עוו.; 2048 דענפאָרט עוו.; קאָר. יוניווערסיטי און דאַנדעס סט. אנדערע ברענטשעס אין: מילמער, ברענטפאָרד, האַמילטאָן, ניומאַרקעט, אטאָוואַ, פּעמבראָק, אוען־סאָונד, סיפאָרט, סט. קעטרינס, סט. מערי'ס, וואָקערטאָן, וואָודסטאָק.

פון פרי ביז שפּעט
אלע טאָראָנטאָר ברענטשעס זענען אָפען פון 9.30 פרי ביז 5 נ. מ. טעגליך. שבת, זענען אלע ברענטשעס אָפען פון 9.30 פרי, ביז 1 נ. מ. די ברענטשעס אין דענפאָרט און פענזוויק און אין 2048 דענפאָרט עוו. זענען אויך אָפען שבת אָוונט פון 7 ביז 9. ברענטשעס אויסער טאָראָנטאָ זענען אָפען אָוונט.

די צוקונפט פון א לאַנד ליגט אין דער פאָראויסזעהונג פון אירע יונגעלייט. אנטעריאָ פון היינט איז די פּראָדוקט פון דעם כאַראַקטער און אונטערנעמונג פון די פריערדיגע דורות. ווען א יונגערמאַן לייגט סיסטעמאַטיש אַוועק א טייל פון זיינע פאַרדינסטען, פאַרהיט ער ניט בלויז זיין אייגענע צוקונפט, נאָר ער העלפט צו מאַכען פון זיך א גוטען בירגער. די מערסטע יונגעלייט פון היינט פאָלגען נאָך די צייט־געערטע פּראַקטיק פון שפּאָרען פאַר שפּעדערדיגע נויט־באַדערפענישען.

PROVINCE OF ONTARIO SAVINGS OFFICE
EVERY DEPOSIT GUARANTEED BY ONTARIO GOVERNMENT
HEAD OFFICE PARLIAMENT BUILDINGS
VT INCEPIT FIDELIS SIC PERMANET

אפּיציעלע איינלאַדונג

קומט אין אונזערע שאָו רומס און באַקאַנט זיך מיט די איינצעלהייטען פון

-- די נייע --

CHEVROLET
MODELS

שעוורָאלעט מאָדעלס

ST. CLAIR MOTORS LIMITED
791 ST. CLAIR AVE. W.
Tel. Hillcrest 8201

ZIG-ZAG
סיגאַרעט פּאַפּיר
קיין סומע געלט קען קויפען בעסער'ע.
גרויסע ביכלאך פון 120 בלעטלאך.
יעצט 5c
פארמיידעט נאכמאכונג

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
M. Clavir, Pres. and Gen. Mgr.
PUBLISHED BY
JOURNAL PRESS, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST. Telephone Trinity 6830-6831
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents
Entered as Second Class Mail Matter at C. P. O., Toronto, January 22nd, 1913
The Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario

איז די פעדעראלע רעגיערונג גרייט צו העלפען ארבייטסלאזיגקייט ?

און פרעמיער קינג האט גערעדט. אבער קיין נייעס האט ער קיינעם ניט געזאגט. א גרויסע דעלעגאציע פון דעם טריידס און לייבאר קאנגרעס, האט זיך צו אים געווענדעט און פארלאנגט פון אים, אז די פעדעראלע רעגיערונג זאל צולייגען א האנט, און העלפען די גוואלדיג גרויסע ארבייטסלאזיגקייט וואס הערשט היינט צו־טאג ביי אונז אין לאנד.

געוויס וואלט אזא הילף, מצד דער פעדעראלער רעגיערונג געווען איצט זעהר און זעהר ווינשענסווערט. אבער פון דעם ענטפער וואס דער פרעמיער האט געגעבען, איז צו זעהן, אז זי האט נאך ניט בדעה צו טאן עפעס ממשות'דיגעס אויף דעם דאזיגען געביעט. פרעמיער קינג'ס ענטפער האט געלויטעט, אז אויב אלע קאנאדער פראווינצען וועלען זיך ווענדען צו דער פעדעראלער רעגיערונג און וועלען פארלאנגען איר הילף פאר די ארבייטסלאזע, וועט זי דאמאלסט זיין גרייט "צו באגעגענען דעם פארלאנג פון די פראווינצען".

פון דעם איז, אלזא, צו זעהן, אז כל־זמן די פראווינציעלע רעגיערונגען וועלען זיך ניט ווענדען נאך הילף צו דער פעדעראלער רעגיערונג, וועט די לעצטע גארניט טאן. אבער צי קאן מען דערווארטען פון די פראווינציעלע רעגיערונגען אז זיי זאלען זיך ווענדען צו דער פעדעראלער רעגיערונג ?

ניין ! יעדענפאלס אזוי לאנג וועלען זיי ניט קומען נאך הילף קיין אטאווא, ביז עס וועט ניט ווערען "דרינגענד נויטיג..." ביז די ארבייטסלאזיגקייט־פראגע וועט שוין דערגרייכען איר העכסטע שטופע פון פיין און ליידען.

און דערווייל וועלען די צענדליגער טויזענטער ארבייטסלאזע איבער'ן גאנצען לאנד, מוזען זיצען געדולדיג און ווארטען, ביז די נשמה וועט אויסגעהויכט ווערען.

אז היינטיגס יאר, איז די ארבייטסלאזיגקייט אין קאנאדע גרעסער ווי ווען עס איז פריער — דאס גיבען צו אפילו די רעגיערונגס־בעאמטע. בלויז די סטאטיסטיק איז דערמיט ניט מסכים. די אפיציעלע סטאטיסטיק וויל ניט אנדערש האבען, ווי נאר, אז דאס לעצטע יאר איז געווען דאס בעסטע אויפ'ן ארבייטס־געביעט. איז דאך די פראגע, ווי קומט אזא געגענזאץ? איז דער ענטפער: סטאטיסטיק...

סטאטיסטיק האט אין זיך א טבע, אז עס לאזט זיך בויגען, שלייפען און ענדערען ווי אזוי מען וויל. און ווי אזוי עס לוינט זיך בעסער. אט דאס איז די מעלה אדער דער חסרון מיט סטאטיסטיק. דערפאר אבער, קאנען פאקטען — הארטע, אויגען־רייסענדע פאקטען ניט געענדערט ווערען אזוי לייכט, און אזוי שנעל ווי די סטאטיסטיק. און די פאקטען צייגען, אז קאנאדע ליידט היינטיגס יאר פון א סך א גרעסערער ארבייטסלאזיגקייט ווי ווען עס איז פריער.

די פעדעראלע רעגיערונג וואלט געקאנט א סך פארלייכטערען דעם דאזיגען צושטאנד, ווען זי וואלט ניט געשטאנען אן א זייט. די פראווינציעלע רעגיערונגען האבען זיך ארויסגעוויזען צו זיין צו שוואך צו קאנען זיך ספראווען מיט דעם דאזיגען הארבען פראבלעם. אבער זיי וועלען פונדעסטוועגען ניט קומען אזוי שנעל צו דער פעדעראלער רעגיערונג און פארלאנגען איר מיטהילף.

פרעמיער קינג'ס ענטפער צו דער דעלעגאציע פון דעם טריידס און לייבאר קאנגרעס, איז דעריבער פון גאנץ קליינער באדייטונג. די ארבייטסלאזע קאנען דערווארטען גאנץ ווייניג הילף אין זייער שווערער, אומגליקליכער לאגע, אין וועלכער דער שיקזאל האט זיי אריינגעשלידערט.

ווען עס פעלט אחדות

דארט וואו עס פעלט אחדות, קאן אויך קיין ממשות'דיגעס ניט דערגרייכט ווערען. און עס איז דאך איינע פון די גרעסטע אידישע טראגעדיעס, אט דער דאזיגער פאקט. עס איז די אידישע טראגעדיע פונ'ם "גראבען־פינגער־פאליטיק", וואס ווערט געשפיעלט אין אלע וויכטיגע אידישע אנגעלעגענהייטען. עס הייסט: דערפאר וואס דו זאגסט אזוי, וועל איך זאגען, פונקט דעם היפוך...

די זעלבע פאליטיק ווערט שוין לאנג געשפיעלט ארום דער אידישער שול־פראגע אין קוויבעק. וועגען דער דאזיגער פראגע איז אונז שוין אויסגעקומען מער ווי איין מאל צו שרייבען. און יעדעס מאל, האבען מיר אנגעוויזען, אז כל־זמן, די אידען פון דער קוויבעקער פראווינץ, אדער בעסער געזאגט, פון מאנטרעאל, וועלען ניט זיין צווישען זיך פאראייניגט, וועלען זיי זעהר ווייניג קאנען אויפטאן.

און דאס זעלבע האט אויך יעצט געזאגט דער קוויבעקער פרעמיער, צו דער אידישער דעלעגאציע, וועלכע איז געקומען פארלאנגען פון דער פראווינציעלער רעגיערונג, אז זי זאל העלפען די אידען שאפען אייגענע לערן־אנשטאלטען מיט א באזונדערען אידישען פענעל. דער פרעמיער האט דער דעלעגאציע דערקלערט, אז כדי עס זאל דערמעגליכט ווערען צו עטאבלירען א באזונדערען אידישען פענעל, מוזען אלע אידען פון דער קוויבעקער פראווינץ, פריער זיין, צווישען זיך פאראייניגט. אנדערש איז אונמעגליך צו ריידען וועגען עפעס אין דער דאזיגער ריכטונג.

קלארע ווערטער !

אבער האלט עס דען ביי אן איינינונג ? אויף וויפיעל עס איז צו זעהן, איז עס נאך גאנץ ווייט פון דעם. דערווייל האבען גאר די צוויי אידישע לעגיסלאטור־מיטגלידער, וועלכע פארטרעטען, אגב, דעם "יאהודימשען" פליגעל, פארגעשלאגען א געזעץ־פראיעקט, אז א אידישע בילדונגס קאמיסיע זאל געשאפען ווערען, מיט'ן צוועק צו מיטארבייטען מיט דער פראטעסטאנטישער סקול־באארד. אויב אבער אזא מיטארבייט, וועט זיך ארויסווייזען צו זיין אונמעגליך — וועלען זיי דאן מסתמא געפינען אן אנדער פארשלאג, פון דעם זעלבען פארעוון כאראקטער.

אונטער אזעלכע אומשטענדען קאן דאריבער ניט זיין קיין רייד וועגען אן איינינונג. און אזוי לאנג ווי קיין איינינונג וועט ניט דערגרייכט ווערען, וועלען די אידען אין מאנטרעאל, ניט קאנען האפען צו באקומען דער רעגיערונגס מיטהילף צו שאפען באזונדערע אידישע שולען. פארקערט, די פראווינציעלע רעגיערונג פון קוויבעק, וועט זיין צופרידען, אויב עס וועט קיינמאל ניט קומען צו קיין איינינונג צווישען די אידישע פראקציעס, כדי זי זאל ניט דארפען האבען צו טאן מיט די באזונדערע אידישע שולען און א אידישען פענעל.

די אידישע שול־פראגע איז נאך איצט פונקט אזוי קאמפליצירט, אזוי ווי זי איז געווען, אינ'ם אנהויב פון איר אנטשטעהונג. און זי וועט בלייבען קאמפליצירט, אזוי לאנג, ווי קיין אחדות וועט ניט דערגרייכט ווערען צווישען די אידישע פראקציעס. די "יאהודים"־עלעמענטען זענען נאך אלץ איינגע'עקש'ענט. טראץ דעם וואס זיי האבען שוין, ניט ווייניג זלזולים אריינגעכאפט פון זייערע פראטעסטאנטישע "פריצים". און אזוי אויך זענען איינגע'עקש'ענט די אידישע פאלקס־מאסען, וועלכע פאדערען באזונדערע אידישע שולען, א באזונדערען פענעל, און פולשטענדיגע אונאפהענגיגקייט פון די פראטעסטאנטישע בעלי־טובות.

שטרעבונג צו ווערען שנעל רייך ניט ארבייטענדיג

איז הויפט אורזאכע פאר פארברעכערישקייט, זאגט אמאליגער געוואגטסטער באנדיט אין אמעריקע

אין דעם איצטיגען מאמענט, ווען פרעזידענט הואווער האט אוועקגעזעצט א ספעציעלע קאמיסיע צו שטודירען געזעצלאזיגקייט און פארברעכען אין לאנד; ווען כמעט יעדער איינער אין אמעריקע זוכט מיטלען און וועגען ווי אזוי אפצושטעלען די אימער וואקסענדע פארברעכער כוואליעס אין לאנד — אין דיזען מאמענט איז דער "לעדזשער" געפאלען אויף א זעלטענעם פלאן.

דער פלאן איז אפשר ניט קיין אריגינעלער, אבער א צייטליכער איז ער. דער "לעדזשער" האט פשוט באשלאסען נאכצוטאן דעם אידישען ווערטעל: פרעגט ניט דעם דאקטאר, פרעגט דעם חולה. ער האט פשוט באשלאסען צו ווענדען זיך צו איינעם פון אמעריקע'ס שרעקליכסטען און געוואגטסטען אמאליגען רויבער, באנדיט און האלד־אפניק און פון איהם אויסגעפינען די אורזאכען וואס טרייבען מענשען צו רויב און פארברעכען.

איז דאס באמת אן איינפאל, און אין "לעדזשער" געפינען מיר דעם ענטפער וואס דער באנדיט האט געגעבען.

דער געוועזענער באנדיט פון וועלכען מיר ריידען איז ניט קיין אנדערער ווי עמעט דאלטאן. אויב איהר אדער אייערע קינדער האבען אמאל געלייענט די ביליגע צעהן־סענטיגע נאוועלען, נאוועלען אין וועלכע מען באשרייבט געוואגטע האלד־אפס און רויבערייען, איז ער דער נאמען זיכער. ער איז דאס דער הויפט העלד פון דיזע נאוועלען. אבער ניט בלויז א נאוועלען העלד איז ער. נאר ער איז טאקע אמאל געווען א העלד מיט וועלכען די היינטיגע אונטערוועלט העלדען קאנען זיך אפילו ניט חלומ'ען צו פארגלייכען.

ער איז געווען א מיטגליעד און האט טאקע צוזאמען מיט זיינע צוויי ברידער, באב און גרעט, אנגעפירט מיט דער בארימטער דאלטאן גענג. געווען א צייט וואס בלויז דער נאמען פון דיזער גענג האט אנגעווארפען א טויט שרעק אין די געגענטען פון אקלאהאמא, אינדיען טעריטאריע, טעקסעס, ניו מעקסיקא און קענזעס. אט דיזע גענג האט אין איהר לעבען דורכגעפירט אזוי פיעל רויבערייען, אזוי פיעל האלד־אפס אויף בענק און אייזענבאנען, אז זיי האבען אליין פארגעסען די צאל.

זייער אנגערויבטער פארמעגען האט דערגרייכט אין די שווערע הונדערטער טויזענטער און אפילו אין די מיליאנען. ביז עס האט זיך זיי פארגלוסט, דעם 5־טען אקטאבער, 1892, דורכצופירען א האלד־אפ אויף צוויי בענק מיט איין מאל. דאס איז געווען אין דער שטעדטעל קאפיוויל — אבער דאס איז געווען זייער לעצטער דזשאב. די בירגער פון שטעדטעל זענען ארויס מיט געוועהר צו באשיצען זייערע בענק און אין קאמף זענען פיער פון די פינף באנדיטען פון דער גענג דערהרג'עט געווארען. פיער בירגער זענען אויך געפאלען און נאך דריי זענען פאראוואונדעט געווארען.

בלויז עמעט דאלטאן, א דורכגעשאסענער פון קוילען, איז געבליבען לעבען. און יעצט, ווען ער איז שוין א געזעץ־ליבענדער בירגער און מאכט א לעבען פון בויען הייזער אין האליוואוד, גיט ער אן די פאלגענדע אורזאכען פאר פארברעכערישקייט.

דאס לויפען נאך רייכטום, נאך געלט און ניט וועלען ארבייטען פאר דעם; דאס מקנא זיין דעם גביר אויף זיין געלט, אויף זיין שעהנער היים, אויף זיין לוקסוס, אויף זיין שטאט — פיהרט צו די שרעקליכסטע פארברעכענס.

מען האט אונז שלעכט געלערענט און שלעכט ערצויגען — זאגט ער. יעדער אמעריקאנער קינד, און ניט נאר די קינדער, נאר אויך די ערוואקסענע זענען שטענדיג מקנא דעם גביר און טרוימען צו דערגרייכען זיין שטופע, צו ווערען ווי ער — און אויב מען קאן דאס ניט דערגרייכען אויף אן עהרליכען אופן (זעלטען ווען איינעם געלינגט אויף אן עהרליכען אופן זיך שנעל גרויס ארויפצוארבייטען) זוכט מען דאס צו דערגרייכען אויף אן אונגעזעצליכען אופן.

די צרה איז נאך אין אמעריקע וואס מיר האבען צופיעל געזעצען, צופיעל פארוועהרונג. עס זעהט אויס ווי יעדער איינער אין שטאדט, שטאאט אין לאנד, זוכט איבערצושטייגען דעם צווייטען מיט שאפען אלץ נייע געזעצען. און פאר יעדען נייעם געזעץ דארף מען דאך האבען נייע מענשען אום איהם דורכצופיהרען — גיט דאס א סך געלעגענהייטען פאר קארופציע. פאר כאבאר און פארברעכער פארמערען זיך. שוין דערפאר אליין וואס זיי ווייסען אז זיי וועלען קאנען אונטערשמירען, ווען זיי וועלען אריינפאלען און וועלען ווייטער קאנען טרייבען זייערע דונקעלע געשעפטען.

פראהיבישאן, צום ביישפיעל, האט ניט פארקלענערט די צאל פארברעכער, פארקעהרט, זיי זענען נאך מעהר געווארען. און פשוט דערפאר וואס בוטלעגינג, הידזשעקינג און רעקעטירינג באצאלט זיך. מענשען האבען דא געזעהן א געלעגענהייט צו מאכען שווערע געלט לייכט און גרינג און דערפאר טאקע וועט פראהיבישאן קיינמאל ניט אפגעשאפט ווערען. סיידען מען וועט פריהער ארויסנעמען די גרויסע פארדינסטען פון פראהיבישאן.

פארברעכען באצאלט זיך אבער ניט. איך ווייס דאס פון מיין אייגענער ערפארונג. דער פארברעכער האט א מוח וואס לויפט בלויז אין איין ריכטונג. זיין געדאנק איז אז אזוי ווי איהם איז געלונגען דורכצופירען איין דזשאב, וועט ער זיך שוין אימער קאנען ארויסדרעהען. עס איז אבער ניט אמת. אמת איז סוף גנב לתליה.

דאס איז די מיינונג וועגען פארברעכעריי פון איינעם וואס איז געווען אמעריקע'ס געוואגטסטער פארברעכער.

פאשיזם אין דייטשלאנד הויבט אויף דעם קאפ

פון י. האלענדער.

די אקציע פון הוגענבערג און איהר כונה.— דער קאמף צווישען די פארטייען. — די ארבייטסלאזיגקייט וואקסט. — וואו ליגט דער אויסוועג ?

אפילו דער גרעסטער אפטימיסט, וואס האט זיך כסדר געטרייסט מיט אלערליי בארוהיגענדע חלומות, אז דאס דעמאקראטישע דייטשלאנד האט נישט מעהר וואס מורא צו האבען פאר די אפענע און באהאלטענע שונאים, אויך ער איז עפעס אין דער לעצטער צייט באפאלען געווארען פון א נאגענדיגער מעלאנכאליע. עפעס וואקעלט זיך דער בארדען אונטער זיינע פיס, ס'שווינדעלט איהם פאר די אויגען און א מחנה פון שווארצע קראהען שטעקען ארויס זייערע בייזע צונגען פונקט אזוי ווי זיי וואלטען אלץ ארום זיך וועלען פארשלינגען.

דאס נאציאנאליסטישע פאלקס באגעהרען האט געשטארקט און ראדיקאליזירט די אנטי־רעפובליקאנישע אפאזיציע. במקום די דייטש נאציאנאלע, וועלכע זענען פון תמיד אן געווען די הויפט ווארט־פירער פון רעאקציאנערען דייטשלאנד, זענען איצט די נאך מעהר געפערליכע היטלעראוועצעס, די פאליטישע רעדעל פירער און מאכט־האבער אין פעלקישען לאגער. זיי האבען אויף א געלונגענעם אופן באנוצט דעם פאלקס באגעהרען אפמאך מיט דער הוגענבערג חברייא פאר דעם מיטעל צו פארמעהרען זייער אנהענגערשאפט. די לעצטע וואהלען אין די פארשידענע דייטשע געגענדען האבען טאקע באוויזען, אז די היטלער פארטיי האט עראבערט די וועהלער מאסען פון די דייטש נאציאנאלע.

נישט בחנם איז עס איצט געקומען צו א שפאלטונג אין דער דייטש נאציאנאלער פארטיי. זייט הוגענבערג האט איבערגענומען די ממשלה איז זי פארוואנדעלט געווארען צו א מין פארזעהעניש, צו א דיקטאטור־קליזעל, וואו יעדע פרייע מיינונג איז פארווערט. הוגענבורג האט די פארטיי פארפיהרט אויף זייטיגע וועגען, איהר אנגעהאנגען א פאליטישען שילד פון א ראדיקאלען פלאנטער, וועלכער האט גורם געווען בסדרדיגע קאטאסטראפעס. ביז איצט זענען שוין די צוועלף פעהיגסטע פאליטיקער ארויסגעטראטען פון דער פארטיי. די צאל וועט זיך נאך פארמעהרען, ווייל עס זענען פאראן נאך א רייע דייטש־נאציאנאלע דעפוטאטען, וועלכע זעהען אין הוגענבורג'ס פארטיי פיהרערשאפט דאס גרעסטע אומגליק פאר'ן וואוקס פון דעם נאציאנאלען דייטשלאנד. די דעפוטאטען, וועלכע האבען פארלאזען זייער פארטיי געהערען אן פארשידענע בערופס־שיכטען און זענען ביי זייערע וועהלער־מאסען זעהר פאפולער.

פופצעהן דעפוטאטען קענען לויט דער רייכסטאג פארפאסונג בילדען א פראקציע און אזוי דערנאך שיקען פארטרעטער אין די פארשידענע קאמיסיעס.

אויב צו די צוועלף וועלען נאך צוקומען נאך דריי, אזוי וועלען מיר האבען צוויי דייטש־נאציאנאלע פארטייען. די נייע פארטיי וועט זיך פאליטיש אריענטירען אלס אזעלכע, וואס וועט זוכען א דערנעהענטערונג צום רעפובליקאנישען שטאאט. די אלטע פארטיי מיט הוגענבורג אין איהר שפיץ דאנגען, וועט געהן צוזאמען מיט די נאציאנאל־סאציאליסטען און אזוי ארום העלפען צו א דיפערענצירונג פון די פאליטישע כוחות...

די נאציאנאל סאציאליסטען קענען נאר איין מיטעל אין זייער קאמף ארום דער פאליטישער מאכט, און דאס איז — די געוואלד. אנדערע קאמפס מעטאדען זענען פאר זיי פאציפיסטישע פחדנות וואפען. טאמער באנוצען זיי זיך יא אמאל מיט דעמאקראטישע מיטלען, טוען זיי עס מיט דער כונה די דעמאקראטיע צו דיסקרעדיטירען.

די דייטש־פאשיסטישע באוועגונג ווייסט גאנץ גענוי, אז ביי א קומענדיגען אנטשיידונגס־קאמף וועט זי זיך ניט אנשטויסען אויף קיין שום געגנערשאפט מצד דער רייכסוועהר. די דאזיגע איז דאך אין איהר תוך שטארק נאציאנאליסטיש. איהר גאנצע ערציהונג געפינט זיך אונטער דער הויפט השגחה פון מאנארכיסטישע אפיצערען, וועלכע האבען שוין אין יאהר 1923 בשעת'ן מיכענער היטלער פוטש געשפיעלט די טרויעריגסטע ראָלע. נאר דאמאלסט האבען זיך מערערע פון זיי אפגעזאגט אויסצופירען דעם באפעהל פון מיליטערישען שעף־גענעראל פון סעקט... ביי אזא מין צושטאנד האט די דייטשע רעפובליק קיין שום האפנונג ניט, אז די רייכסוועהר וועט אונטערשטיצען איהר קאמף געגען די פאשיסטישע שונאים. אפיצערען, וועמען גענעראל סעקט'ס א באפעהל איז געווען א נישטיג שטיקעל פאפיר, אזעלכע אפיצערען וועלען דעם סאציאליסטישען רייכסקאנצלער מילער געוויס ניט הערען...

אמת, די פאשיסטען וועלען אין איצטיגען מאמענט זייערע פלענער נישט אויספירען, אזוי לאנג הינדענבורג איז רייכס־פרעזידענט וועלען זיי בלייבען אין רעזערוו, אבער מען דארף ניט פארגעסען, אז הינדענבורג איז א זקן, זיינע יאהרען זענען געצעהלטע — און דאן ? הינדענבורג'ס טויט וועט אנטשיידען דייטשלאנד'ס ווייטערדיגען גורל.

א חוץ די רייכסוועהר האט די רעפובליק נאך "אנדערע" מאכט אינסטרומענטען אין דער האנט, ווי למשל — די יוסטיץ. נאר וועגען איהר דארף מען נישט פיעל רעדען. ווי אפט זענען שוין געשטאנען אלערליי שטאטס־בוגדים פאר'ן געריכט און אין בעסטען פאל זענען זיי באשטראפט געווארען מיט עטליכע יאהר תפיסה. מען האט אבער קיינמאל נישט געהערט פון אן אנטשלאסענער ענערגישער אקציע געגען יענע פארברעכער. די דייטשע יוסטיץ האט קיינמאל נישט ארויסגעגעבען אן אורטייל, וועלכער זאל האבען ארויסגערופען א מאראלישע באפרידיגונג אין דעמאקראטישע קרייזען. די העצערישע באנדעס טוען ווייטער זייער מלאכה ווייל די אומבאשטראפטקייט פון די שולדיגע איז געווארען צו א געזעץ.

ווען די היטלער פראפאגאנדיסטען פארען ארום איבער'ן לאנד דערצעהלענדיג פון ריטואל־מארד, שפאטען און באווארפען מיט בלאטע יעדען אנדערש־דענקענדיגען, באנוצענדיג יעדע געלעגענהייט צו דעמאנסטרירען זייער געגנערשאפט צו דער רעפובליק, זענען די אויערען פון דער יוסטיץ טויב — —

בלייבט נאר נאך איין מאכט־מיטעל דעם שטאט, און דאס איז — די פאליציי, וועלכע איז באמת צום גרעסטען טייל באנומען פון רעפובליקאנישען געדאנק. אבער אין אן ערנסטען מאמענט וועלען שוין די הינטער־קוליסען רעאקציאנערען דערפאר זארגען צו באנוצען די פאליציי אלס אן אבוועהר מיטעל געגען מכלומרשט דעמאנסטראציעס פון קאמוניסטישע "פאליציי־פיינדליכע" עלעמענטען. עס איז גענוג — ווי למשל, אין יאהר 1924 אין אקסען — אז עטליכע פאבריקען זאלען אויפ'ן העכסטען באפעהל פון די פוטש מאכער צושליסען די טויערען און טויזענטער ארבייטער ברויטלאז מאכען... אזא סיטואציע פארשארפט די באציהונג צווישען פאליציי און פאלק און דער פועל יוצא דערפון בלייבט דער נצחון פון דריטען צד — די פאשיסטען...

דער ווירטשאפטליכער מצב אין דייטשלאנד איז זעהר נישט גוט. די צאל פון די ארבייטסלאזע האט זיך אין די לעצטע טעג פארמערט פון 939,000 אויף א פולען מיליאן. עס דראהט ממש א געפאהר פון א לסדר וואקסענדיגע כראנישע ארבייטסלאזיגקייט. די ראציאנאליזירונג פון דער פראדוקציע און די איינפירונג פון פארבעסערטע מאשינען פארמינערט די צאל פון מענשליכע ארבייטס כחות.

די באקעמפונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט איז א ריין סאציאלער פראבלעם, וועלכעס קען נאר געלייזט ווערען דורך א שכל'דיגער אינטערנאציאנאלער פאליטיק און דורך געזונטע אינערע פארהעלטענישען. די רעפובליקאנישע פארטייען וואלטען גערן געגאנגען דעם דאזיגען וועג, האבען זיי דאך אבער אויף שריט און טריט א נאציאנאליסטישע געגנערשאפט, וועלכע פרעהט זיך מיט דער פאלקס־נויט ווי א הונגעריגער מיט א ביסען ברויט. ווארום וואס שלעכטער עס ווערט די ווירטשאפטס־לאגע, אלץ מעהר וואקסען די אויסזיכטען אויף א מלחמה צווישען רעאקציע און דעמאקראטיע...

די רעאקציע האט נאר איין "ביליג" מיטעל ווי אזוי צו באזייטיגען די ארבייטסלאזיגקייט און דאס הייסט: אויפלעבונג פון אמאליגען מיליטאריזם און איינפיהרונג פון מיליטער דיענסט.

אז זייער בארבארישע און בעסטיאלישע 'אנשויאונג' איז נישט מעהר ווי א נארישע אויסטראכטעניש פאר דעם המון און א קלוגע באווארעניש פאר די אייגענע אינטערעסען, איז יעדען, וואס פארשטעהט עפעס פון סאציאל־פאליטיק גאנץ קלאר. איידער צו פארוואנדלען צוויי מיליאן מענשען אין דיענסט פון מערדערישען מיליטאריזם אויפ'ן חשבון פון פאלק, איז דאך על כל פנים גלייכער די געלדער אויסצוגעבען אויף דעם צוועק פון שטאטליכע נויט־ארבייטען, וועלכע קענען באשעפטיגען הונדערטער טויזענטער ארבייטס־ווילליגע מענשען — אין א לאנד, וואו עס פעהלען א מיליאן וואוינונגען פאר דאכלאזע פאמיליעס, געפינען זיך נאך אזעלכע פארברעכער, פאר וועמען די מארד־טעכניק איז אן אפגאט...

דייטשלאנד שטעהט פאר שווערע אויפגאבען. א שווערער נעבעל האט זיך אראפגעלאזט און א גרויסער טייל פון פאלק טאפט אין דער פינסטער. איז ניטא קיין אויסוועג פון אט דעם חשכות ? האט די רעפובליק געזאגט איהר לעצט ווארט אין דער געשיכטע פון דייטשען פאלק ?

פאראן אן אויסוועג: די רעפובליקאנער מוזען אריבער צום אפענעם אנגריף געגען די אלערליי שונאים. זיי מוזען אויסקעהרען מיט אן אייזענעם בעזים אלעם, וואס עס איז פארוועלקט און אפגעדארט.

איצט איז נאך אפשר צייט ! נאך לענגער ווארטען וועט זיין צו שפעט...

זיגמונד סעמיועל האט פרעזענטירט א ביוסט פון אייזעק ניוטאן

מר. זיגמונד סעמיועלס, האט פרעזענטירט דעם דעפארטמענט אף פיזיקס, פון דעם טאראנטאר אוניווערזיטעט מיט א ביוסט פון אייזעק ניוטאן.

אראבישע דעלעגאציע נעבאך

(פעליעטאן)
פון מ. אינדריטץ.

לעזענדיג די טאג־טעגליכע באריכטען וועגען די טענות פון די אראבער פאר דער אויספארשונגס קאמיסיע אין ארץ ישראל, פלעגט זיך מיר אפט וואונדערען וואו נעהמען די אראבער אזא חוצפה צו מאכען אונפארשעהמטע באהויפטונגען וועגען דעם אויפטהו פון אידען פאר ארץ ישראל ? הונדערטע יאהרען איז דאס לאנד געווען וויסט און חרוב, די איינוואוינער האבען געלעבט און געפיהרט זיך כמעט אויף א פרימיטיווען שטייגער, פון אינדוסטריען איז קיין זכר ניט געווען, קראנקהייטען, איבערהויפט טראכאמא און מאלאריע, זיינען געווען דארט לרוב, אלעס וואס מען האט געקענט דארט ערווארטען איז צו שטארבען פון הונגער, ביז מען וועט שטארבען אויף אן אמת און אבגראבען ווערען אין דער הייליגער ערד צו פארשפארען גלגול מחילות... זיינען געקומען אידען, האבען אויסגעטריקענט זומפען, ריין געמאכט דאס לאנד פון פיעלע קראנקהייטען, געבויט קאלאניעס, אין וועלכע ניט וועניג אראבער האבען געפונען ארבייט... האבען געבויט שטעדט, האבען איינגעריכטעט האספיטעלער, האבען אנגעפאנגען אויפצושטעלען פאבריקען, האבען געבויט וועגען און שאסעען און אזוי ווייטער און ווייטער. קען נאך זיין א בעסערע טובה פאר א לאנד ווי אזא אויפלעבונגס ארבייט ? קומען גאר צו געהן די אראבער און טענה'ן אז מען האט זיי אונגליקליך געמאכט, פראסט אפגעשניטען א פאלע, אזוי ווי זיי וואלטען גארניט בענעפיטירט פון דער גאנצער געשיכטע מעהר ווי־אלע ?

פלעג איך זיך וואונדערען, ווי אזוי קענען די אראבער מאכערס באקען אזעלכע הגדול והגבור'דיגע ליגענס ? צו דען פארשטעהען זיי ניט, אז מען קען די וועלט ניט נארען ? צו דען האבען זיי גאר קיין שכל ניט ?

אבער איבערלעזענדיג לעצטענס די נייעס, אז די אראבער לייבען זיך צו שיקען דעלעגאציעס אין לאנדאן, אמעריקא און אזוי ווייטער און אזוי נעהענטער, נעהמט זיך מיר דוכטען, אז אויב זיי האבען טאקע עקאנאמיש פיעל פראפיטירט פון דער אידישער אויפבוי ארבייט, האבען זיי אבער וועניג און אפשר פארדאמט וועניג געלערענט פון אידישער ערפאהרונג... אלענפאלס קיין גרויס שכל איז זיי ניט צוגעקומען...

און אז איך בין גערעכט אין מיין באהויפטונג, איז טאקע דער באוויז די דעלעגאציעס. ווארום וואלטען די אראבער געווארען עטוואס קליגער פון קומען אין באריהרונג מיט די אידען, וואלטען זיי וואס־וואס ניט געטאן, אבער קיין דעלעגאציעס וואלטען זיי געוויס ניט געשיקט. ווער נאך ווי מיר דא אין אמעריקא ווייסען וואס די דעלעגאציעס מיינען ? עס איז דאך ברוך השם ניט אוועק א חודש צוויי פאר די לעצטע צעהן יאהרען מיר זאלען ניט האבען א דעלעגאציע אויף די דא פון איין לאנד, דא פון אן אנדערען, אזוי פיעל גוטע יאהרען זאל איך מיט אייך האבען וויפיעל טויזענטער אידען האבען אויסגעגעבען בלויז אויף מאכען באנקעטען פאר דעלעגאציעס... אין יעדע שטאדט און שטעדטעל וואו נאר דעלעגאציעס זיינען געקומען, האט מען געפונען פאר א חוב גדול אלעם ערשטען צו דערלאנגען דער דעלעגאציע די שליסלען פון שטאדט... דאן האט מען געמאכט א באנקעט און אמאל צוויי און דריי באנקעטען, אידען זיינען געקומען זיך משמח זיין ביי שעהן געגרייטע טישען און האבען זיך גענודיעט פון לאנגע "גייסטרייכע" רעדעס, דערצו האט מען געהאקט אין טרומפייטען, געשאלט אין שופרות, געמאכט טומעל אויף וואס די וועלט שטעהט, און וואס דער פועל יוצא דערפון איז געווען דארף איך אייך ניט זאגען, איהר ווייסט דאך שוין אליין..

ניט איינמאהל האב איך זיך געטראכט צו וואס דארף די דעלעגאציע די שליסעל פון שטאדט ? קען מען דען מיט'ן שליסעל עפענען די הערצער פון ניט־געבער ? מען וועט דער דעלעגאציע ניט וועלען ארויסלאזען פון שטאדט, אז זיי וועלען מוזען בענוצען דעם שליסעל זיך פון דארט ארויסצוכאפען ביינאכט, ווען קיינער זעהט ניט ? ניט איינמאל פלעגט זיך שטעלען די פראגע צו וואס אזוי פיעל געשריי, ליארעם און טומעל, אז קיין ממשותדיגע רעזולטאטען קומען ניט ארויס דערפון ?

אבער פון די אלע טראכטענישען איז גארניט געווארען. דעלעגאציעס זיינען געקומען און זענען אוועקגעפאהרען, כדי צו שיקען אן אנדער דעלעגאציע מיט נאך מעהר קלינגענדע נעמען, וועלכע זיינען געקומען און האבען זיך איבערצייגט אז די פריהערדיגע דעלעגאציע איז געווען גערעכט. דאס דעלעגאציעס העלפען ווי דער פאראיאהריגער שניי און נאך וועניגער...

היינט מאכט דאך דעלעגאציעס וואס זיינען געקומען צו אידען, וועלכע האבען א טבע צו ליארעמען און שרייען אויף די העכסטע טענער, מאכט דאך, אז אין די דעלעגאציעס זיינען געווען מענשען מיט די סאמע אנגעזעהענסטע נעמען, וואס מיר אידען פארמאגען, געקומען זיינען זיי מיט א שליחות וואס האט געדארפט אויפטרייסלען יעדע אידישע הארץ און אוועקגעפאהרען צוריק איז מען אזוי אבל וחפוי ראש, טא וואס קענען ערווארטען אראבער, וואס וועלען פאהרען צו ניט אראבער, וואס אלס "סטאק אין טרייד" פיהרען זיי פעק מיט ניט געשטויגענע און ניט געפלויגענע בבא מעשות, וועגען דעם גרויסען "אומגליק" וואס האט זיי געטראפען, אז אידיש בלוט און אידיש געלט בויט, נעבאך א פארוויסטעטע לאנד, וואו די אראבישע מאסען זיינען זייער גאנצען לעבען געווען פארשקלאפט צו א קליינע גרופע עפענדים און גוט־באזיצער, וועלכע האבען זיך געלאזט וואויל־געהן אין די אייראפייאישע הויפט־שטעדט אויף דעם חשבון פון זייערע פארשקלאפטע ?

און אז זיי שיקען יא דעלעגאציעס, אז זיי ווילען דווקא אויסגעבען געלט אויף אזעלכע שתדלנות־ארבייט, ווייזט עס ניט מעהר און ניט ווייניגער, אז פארלויפיג האבען זיי גארניט געלערענט פון אידען...

נור צוריקגערעדט ווער האט דען פאר דעם געטראכט, אז די אראבער זענען געווארען קליגער ? ווען זיי האבען שכל וואלטען זיי דאך ניט געמאכט דעם בלוטיגען איבערפאל לעצטען אויגוסט... מענשען מיט שכל וואלטען דאן ניט געקומען מארדען שכנים, וואס האבען זיי געבראכט אזוי פיעל גוטעס... די אראבער האבען אזוי פיעל שכל ווי די אמאליגע רוסישע פויערים וועלכע זיינען באפאלען און געטויטעט די דאקטוירים, וואס זיינען געקומען צו זיי אין די דערפער געבען זיי מעדיצינישע הילף אין דער צייט פון א כאלערע עפידעמיע...

ווי די זאך זאל ניט זיין, איז א רחמנות נעבאך אויף די אראבישע דעלעגאציעס... אומזיסט באמיהען זיי זיך.. און וואס איז אונז אידען נוגע, דארפען מיר זיך מכח דעלעגאציעס דאס הארץ ניט אפעסען. מיר ווייסען שוין וואס דעלעגאציעס זיינען...

די מיטלען צו באזייטיגען דעם קריזיס אויף דעם אידישען ביכער מארק

די רעקאמענדאציעס און פלענער פון דער "קאמיסיע פארן "אידישען בוך".

(ספעציעלע קארעספאנדענץ פון ניו יארק) פון יוחנן שטעגער.

פאר די לעצטע פאר יאהר איז זעהר א סך געשריבען געווארען וועגען קריזיס אויפ'ן אידישען ביכער־מארק דא אין לאנד. דאס איז זעהר אן אנגעוועהטאגטע פראגע, א פראגע, וואס ריהרט אן דעם סאמע עצם פון דער אידישער קולטור און פונ'ם אידישען ווארט אין אמעריקע.

דער אזוי לאנג דויערענדיגער קריזיס אויפ'ן אידישען ביכער־מארק איז באמת א פענאמענאלע דערשיינונג. אויב עס ווערען ארויסגעגעבען אין די פאראייניגטע שטאטען און קאנאדע אזוי פיעל אידישע צייטונגען און זשורנאלען און זיי ווערען גאנץ שטארק פארשפרייט, איז דאך א סימן אז עס איז יא דא א אידישער לעזער עולם. פון דער צווייטער זייט אבער ווערען דא ארויסגעגעבען יעדען יאהר א היבשע צאהל אידישע ביכער און מאדנע, קיין שום אידיש בוך, מעג עס זיין דאס בעסטע און פיינסטע ליטעראַרישע ווערק, צוגעהט זיך ניט אין מעהר פון טויזענט עקזעמפלארען. אין די מעהרסטע פאלען פארקויפט מען קיין טויזענט עקזעמפלארען פון א בוך אויך ניט און די ביכער ליגען ווי שטיינער אויף די פאליצעס און אין די קעלערען פון די פארלעגער און בוכהענדלער. דאס האט אפגענומען דעם חשק ביי די פארלעגער ארויסצוגעבען נייע ביכער. אויב א אידישער שרייבער וויל, אז זיינס א ווערק זאל דערזעהן די ליכטיגע שיין, מוז ער עס ארויסגעבען אויף זיין אייגענעם חשבון. דאס אריינגעלייגטע געלט וועט דער שרייבער קיינמאל ניט זעהן צוריק. פון ריווח איז אפגערעדט, ווייל דער אידישער לעזער איז איינגעעקשנט און קויפט ניט קיין אידישע ביכער.

די אידישע ליטעראטור איז אינ'ם משך פון די לעצטע יאהרען שטארק געוואקסען, קוואליטאטיוו און קוואנטיטאטיוו, אבער דער אידישער לעזער איז מיט איהר ניט מיטגעוואקסען, אלענפאלס ניט דא אין אמעריקע. נאכמעהר די צאהל לעזער פון אידישע ביכער איז אזוי פארקלענערט געווארען, אז מען קען מיט דער גרעסטער זיכערקייט זאגען, אז די אידישע ביכער־לייענער דא אין לאנד קען מען אויסצעהלען אויף די פינגער. אין דערזעלבער צייט איז געוואקסען גאנץ היבש דער לעזער קרייז פון דער פרעסע.

עס איז איבעריג אנצואווייזען די סיבות, וואס האבען געבראכט צו "דעם קריזיס אויפ'ן אידישען ביכער מארק, וויכטיג איז, אז מען איז צוגעטראטען יעצט דעם ביכער־קריזיס צו בעזייטיגען.

די דאזיגע ארבייט האט אויף זיך גענומען די אידישע קולטור געזעלשאפט.

מיט א קורצער צייט צוריק האט די אידישע קולטור געזעלשאפט פאררופען א קאנפערענץ וועגען דעם ענין. ביי דער דאזיגער קאנפערענץ זיינען געווען פארטראטען דורך 98 דעלעגאטען, 47 קערפערשאפטען: צעהן נאציאנאלע ארגאניזאציעס, זיבען צייטונגען און זשורנאלען, פינף פארלעגער און בוכהענדלער, זיבען קולטור צווייגען, אכצעהן אידישע שולען און א רייהע פראמינענטע געסט, אידישע שריפטשטעלער און קולטור טוער, צווישען זיי שלום אש.

ביי יענער קאנפערענץ זענען געהאלטען געווארען רעפעראטען וועגען דעם טרויעריגען צושטאנד אויף דעם אידישען ביכער־מארק און וועגען די מיטלען, וועלכע דארפען אנגענומען ווערען, אז דער קריזיס זאל פארשווינדען.

נאך א גרעסערער איינהאלטסרייכער און באלעהרענדיגער דיסקוסיע, אין וועלכער עס האבען אנטייל גענומען א גרויסע צאהל דעלעגאטען און געסט, איז באשטימט געווארען א קאמיסיע, וואס זאל אויסארבייטען קלאהרע פלענער און רעקאמענדאציעס ווי אזוי צוריקצוברענגען דאס אידישע בוך צום אידישען לעזער. עס איז אויך באשלאסען געווארען, אז די איד. קולטור געזעלשאפט זאל, ווען די קאמיסיע וועט פארטיג ווערען מיט דער ארבייט, רופען א צווייטע פארזאמלונג פון די דעלעגאטען. די קאמיסיע זאל פארלעגען אלע רעקאמענדאציעס, אויסהערען נייע פלענער, אויב אזעלכע זענען פאראן, און מיט דער הילף פון די אינסטיטוציעס, וועלכע זענען פארטראטען, שאפען ארבייטס־מעגליכקייטען ווי אזוי די פלענער צו פארווירקליכען.

אין משך פון חודש דעצעמבער, האט די קאמיסיע אפגעהאלטען א רייהע בעראטונגען אין דעם צענטראל ביורא פון דער אידישער קולטור געזעלשאפט. ביי זיצונגען, וואס האבען זיך געצויגען ביז שפעט אין דער נאכט אריין האט די קאמיסיע אויסגעארבייט איהרע פלענער און רעקאמענדאציעס. מיט דעם טייל פון דער ארבייט איז שוין די קאמיסיע פארטיג. די אידישע קולטור געזעלשאפט פאררופט די צווייטע קאנפערענץ אויף דינסטאג אווענט, דעם 26־טען יאנואר און די קאמיסיע וועט, ווי געזאגט, איבערגעבען איהר ארבייטס־באריכט און פארשלאגען ווי אזוי די פלענער צו פארווירקליכען.

די קאמיסיע קומט צו דער קאנפערענץ מיט די פאלגענדע רעקאמענדאציעס:

1. עס זאל ארויסגעגעבען ווערען א צוויי וועכענטליכער מימיאגראפירטער בולעטין וועגען די נייעסטע אידישע ביכער און וויכטיגע פאסירונגען אין דער אידישער ליטעראַרישער וועלט. דער דאזיגער בולעטין זאל צושיקט ווערען צו אלע אידישע צייטונגען, זשורנאלען, קולטור אינסטיטוציעס און צו אלע, וואס זיינען פאראינטערעסירט אין דעם אידישען בוך.

2. אנפיהרען מיט דער הילף פון דער אידישער פרעסע א ברייטע אגיטאציע פארן אידישען בוך. פאררופען א ספעציעלע פארזאמלונג פון אלע אידישע ליטעראטור־קריטיקער, רעצענזענטען און רעדאקטארען וועגען דעם ענין.

3. ארגאניזירען א ביכער־וואך אנהויב פריהלינג פורים צייט, אין משך פון דער וואך זאלען אין אלע צייטונגען זיין אינטערעסאנטע ארטיקלען וועגען דער מאדערנער אידישער ליטעראטור. די בוכהענדלער זאלען אין משך פון דער וואך מאכען ספעציעלע אויספארקויפען. אין ניו יארק און אין אנדערע שטעדט זאלען ארגאניזירט ווערען גרויסע פראזאמלונגען, ביי וועלכע באדייטענדע אידישע שריפטשטעלער זאלען רעדען וועגען די נייעסטע אידישע ביכער. אין אלע אידישע טעאטערס זאלען דעמאלט אויפטרעטען רעדנער מיט קורצע רעפעראטען וועגען דער וויכטיגקייט פון לייענען ביכער.

4. אין משך פון דער ביכער וואך זאלען ארגאניזירט ווערען ביכער אויסשטעלונגען — אין ניו יארק אין דער פאבליק לייברערי — און אלע גרעסערע ארגאניזאציעס זאלען אגיטירען צווישען זייערע מיטגליעדער פארן בוך, געבען ספעציעלע פרעמיעס. יעדער פריינט פון דער אידישער ליטעראטור זאל שיקען זיינע חברים שלח־מנות אידישע ביכער.

5. גרינדען לייה און צירקולאציע ביבליאטעקען. אזעלכע ביבליאטעקען זאלען געגרינדעט ווערען באזונדערס אין די גרעסערע אידיש־וועלטליכע שולען.

6. אויסארבייטען און צושיקען פריי יעדען איינעם קליינע ביבליאגראפישע אנווייזונגען און קאטאלאגען וועגען די נייעסטע אידישע ביכער.

7. אנפיהרען א ברייטע פראפאגאנדע איינצופיהרען אידישע אפטיילונגען אין די שטאדטישע ביבליאטעקען. די אגיטאציע זאל געפיהרט ווערען פון אלע פריינט פון אידישען בוך דורך בעטען אידישע ביכער אין די ביבליאטעקען. וועט זיין א גרויסע אנפראגע אויף אידישע ביכער, וועלען די מעהרסטע ביבליאטעקען מיט צופרידענהייט איינפיהרען אט אזעלכע אפטיילונגען. די ביכער קאמיסיע שיקט ארויס א ספעציעלע מעלדונג צו אלע שטאדטישע פאלקס־ביבליאטעקען איבער גאנץ אמעריקא, אז זי איז גרייט זיי צו באדינען מיט אינפארמאציע און קאטאלאגען וועגען די וויכטיגסטע אידישע ביכער.

8. עס זאלען דורך דער ביכער קאמיסיע איינגעפיהרט ווערען אידישע ביכער ווינקלען אין פארשידענע פלעצער. עס זאלען צושיקט ווערען קליינע אלמער־ביבליאטעקען צו אלע בוכהענדלער "סטיישאנערי" געשעפטען פון די נייעסטע און געקליבענסטע אידישע ביכער. די פרייזען פון די קליינע אלמער־ביבליאטעקען זאלען זיין צוגענגליך דעם אידיש לעזענדיגען עולם.

9. זיך שטעלען אין פארבינדונג מיט אלע אידישע לייבאר־לייסעאומס, קולטור־הייזער און קלובען, און רעקאמענדירען, אז זיי זאלען איינפיהרען, מיט דער הילף פון דער ביכער קאמיסיע, גרעסערע אדער קלענערע לייה־ביבליאטעקען.

10. די ביכער־קאמיסיע, צוזאמען מיט די אידישע פארלעגער און בוכהענדלער זאלען איינפיהרען א סטאביליזירטען פרייז פאר אידישע ביכער.

אין די בעראטונגען פון דער ביכער קאמיסיע האבען זיך באטייליגט: א. אלמי, א. בידערמאן, ח. גוטמאן (לעבעדיגער), מ. ווייסמאן, י. ל. כהן, ליפ.ע לעהרער, יעקב לעווין, מאקס נ. מייזעל, י. מענדעלסאן, ה. נאוואק, ש. ניגער, דר. יעקב שאצקי, אליהו שולמאן, משה שטארקמאן און מ. י. שעלובסקי.

אן אפיעל פאר אפטער נשרפים

אפטער אידען אין אמעריקע און קאנאדע!

איך אייער לאנג באקאנטער פון אפטא, נחמיה וויזענבערג, יעצט אין מאנטרעאל, קום יעצט פון אפטא, וואו איך האט צוגעזעהן די צרות דארט אין 6 וואכען צייט, און ביינעוואוינט די ערשטע נאכט ראש השנה א שרפה פון 91 אידישע היימען, וואו מען איז ארויס אין די העמדער אהן א מעגליכקייט עפעס ארויסצוראטעווען. די פייערלייט האבען קיין וואסער ניט געהאט אזוי אז פון דער אידישער "ברייטע גאס", פון די זייפמאנס הויז ביז א הינטער די שמאלע גאס מיט איציק פסח'ס געסעל, איז ביז'ן גרונד צו אש געווארען. די וואוינונג־פראגע אין פוילען איז בכלל זייער א שווערע. פאר א נאסען קעלער־שטוב, מוז מען פאר'ן רעכט אריינצוציהען זיך, באצאהלען הונדערטער דאלאר. ווער שמועסט שוין פון א שטוב, ~~אבער נאך~~ דערצו מיט א קיך, דאס איז שוין גאר ניט צו דערגרייכען. דאס האט די אזוי אויך ארימע מענשען געגעבען גענוג מאטערניש און מיה דורכצוקומען דאס צרה'דיגע לעבען דארט, היינט ווער שמועסט שוין, אז עס איז נאך צוגעקומען אזא ביטערער צופאל. די וועהגעשרייען פון אונזער שטאדט, וואס איז פון הימעל ביז צו דער ערד אראפגעפאלען. די אלע נגידים, וואס האבען צושיקט יעדען יום טוב צעטלען מיט געלדער צווישען ארימערע, זענען איצט אליין ארים און פושטי יד.

און איך איינער פון די ערשטע וואס האבען דאס געשריי דערהערט און מיט עטליכע הארציגע מענשען וואס האבען מיטגעהאלפען, געגרינדעט אין מאנטרעאל דעם אפטער הילפס פאראיין אין מאנטרעאל. זייענדיג מיט דער מיינונג, אז מיט א $1000 א יאהר וועלען מיר קענען עפעס העלפען. מיר האבען 3 מאל געשיקט צו $300 און מעהר אויף פסח. פאר ימים טובים און ווינטער אויף קוילען און שוכווארג. אבער עס האט געקלעקט ווי א טראפען אין ים, אז מען האט אזוי פיעל ליידענדע ניט געקענט טיילען מעהר ווי 10 ביז 25 זלאטעס. וואס פאר א באטרעף האט עס פאר אן אביון, צו א בכבוד'ן אפגעקומענעם בעל הבית, מיט קליינע קינדער און דערוואקסענע טעכטער? אפילו די סוחרים, מכלומרשט, האבען אויסגעפונען, זענען אלע פשוט'ע ארימע לייט, ווייל די פאראטקעס (טעקסעס) זענען אזוי וואויל אויסגערעכענט, אז א סוחר קען קיין פרנסה האבען, און מען זעהט כסדר ווי געשעפטען געהען באנקראט יעדען טאג, און דער סעקוועסטראטאר קומט אריין און ליידיגט אויס די געוועלבלאך און די היימען פאר פאראטקעס, איבערלאזענדיג ליידיגע 4 ווענט. זייענדיג פערזענליך אויפ'ן ארט, האב איך געשטודירט אלעס, און אויסגעפונען אז נאר קאנסטרוקטיווע ארבייט קען עפעס העלפען. א גוטע הילף איז די וואס עס טוט די אפטער גמילת הסדים. וואס באשטעהט פון א גרונד קאפיטאל פון 3000 זלאטעס און גיט הלואות פון 50 זלאטעס יעדען מיט א זשירע (אינדארסער) אויסצוצאלען 5 זלאטעס א וואך אהן פראצענט. די נויט איז אזוי גרויס אז א הלואה פון 50 זלאטעס ראטעוועט אויך אויף אויסלייזען אז מען זאל ניט פארקויפט ווערען פאר א פאראטאק, אדער מען קען געהן עפעס האנדלען אויפ'ן יאריד, צי עפעס צו קויפען אין געוועלבעל.

ליבע אפטער לאנדסלייט! איך קען אייך ניט ארויסשרייבען מיינע טיפע ליידען אין דיעזע עטליכע דינסטאגען, ווען מען טיילט די הלואות.

נאכהער בין איך געוועזן איינגעלאדען צו די "עזרה". א ברכה אויף די גרינדער דארט. מיט ליידיגע הענט און קליינע נדבות ווערען פיעל טויט־פעלע אויסגעמיטען געבענדיג מעדיצינען פריי, אויך דאקטארס הילף, קוילען א. ז. וו. יעצט האט זי די אויפגאבע צו לערנען ענגליש די אידישע מיידלאך, וואס גרייטען זיך צו פאהרען אלס דינסטמיידלאך קיין קאנאדע. עס איז מיר געלונגען מיט דער הילף פון עטליכע אינטעליגענטע מענער און פרויען, וואס קענען ענגליש, איינצוריכטען קלאסען אויף לערנען ענגליש אונטער דער לייטונג פון "עזרה", און די גמילת חסדים וועט האבען די אויפגאבע מיט צו העלפען קרעדיטירען געוויסע סומען פאר שיפס קארטען און די מיידלאך וועלען דאס אפשיקען פון זייערע פארדינסטען אויף זייערע שטעלעס אין קאנאדע.

מיר, מאנטרעאלער לאנדסלייט, וועלען א חוץ דער ארבייט, וואס געהט שוין אן, נאך פארשטארקערען אונזער הילפס טעטיגקייט, אבער דער זעלביגער ביישפיעל דארף נאכגעטאן ווערען פון אפטער לאנדסלייט אין גאנץ אמעריקע און קאנאדע. אונזערע וויכטיגסטע פליכט איז, העלפען די נשרפים און צושטעלען א פארגרעסערטען קאפיטאל צו דער גמילות חסדים געזעלשאפט, אז זי זאל קענען געבען הלואות פון 200 ביז 300 זלאטעס. מיר דארפען אויך העלפען פארגרעסערען דעם קאפיטאל פון דער "עזרה", אז זי זאל קענען העלפען די נויטליידענדע, ווייל איצט קאן זי ליידער ניט באפרידיגען אפילו א טייל פון די נויטען. אט למשל, פאר'א־יארען ווינטער אין די גרויסע פרעסט זענען ארימע לייט געבליבען אהן קוילען און אלס רעזולטאט דערפון זעהט מען איצט אויפ'ן אפטער בית עלמין א שורה פרישע קברים פון מענשען וואס זענען איינפאך פארפרוירען געווארען, און וויפיעל קראנקע און שווינדזיכטיגע האט יענער שרעקליכער ווינטער נאך זיך איבערגעלאזען.

אפטער לאנדסלייט. וועט איהר וואגען איינצורוהען און ניט קומען צו הילף אין אן עת צרה מיט עליכע דאלאר א יאהר? וועט איהר אייער הילף ברענגען, וועלען אייערע נעמען אין דער פינסטערניש דארט לייכטען. ארגאניזירט, דארט וואו איהר וואוינט, אן אפטער־הילפס פאראיין.

ביים טעלעפאן

(א מעשה וואס איז ווערט א הונדערטער)

פון משה חייקעל'ס.

— העלא, אפערייטאר! גיוו מי טרינִיטי וואן־פאור־טו־א־דזשי.

— וואס? מען ענטפערט ניט? עס קען ניט זיין, קלינגט נאכאמאל.

— פליז, פליז! קלינגט נאכאמאל. ס'איז מיין אייגענע שטוב. ביי מיר איז מען אלע מאל אין דער היים, א חוץ ווען מען געהט אוועק.

— א, העלא! קוים דערהערט? קוים זיך אפגערופען. וואס איז דער מעהר דארט? די אויערען זיינען דיר פארשטאפט?

— ניט געהערט, ווייל די וואסער איז געלאפען פון קראן? א מצוה. לאז ניט לויפען די וואסער. וואסער קאסט געלט. דערפאר קומען אזא גרויסע בילס. ווער רעדט עס, גוירטי?

— אודאי האב איך דיך דערקענט. וואס דען, איך וועל דיך ניט דערקענען?

— וואס איך רוף נאכאמאל? וואס מיינסטו, וואס? אז א מאמע געהט אוועק פון שטוב, פארגעסט זי שוין אז זי האט געלאזט קינדער אין דער היים?

— אלץ אלרייט? ניט געדארפט רופען? אן עברה, זאגסטו, א ניקעל? נו, מילא, ניט געפעהרליך. האסט צוגעגרייט סאפער, גוירטי?

— וואס, שוין אפילו אפגעגעסען אויך? יו אר עי דארלינג, גוירטי דיער, דערפאר וועט דיר מאמע בריינגען א שיינע זאך ווען זי וועט קומען אהיים. שא, וואס זאל איך דיר קויפען, גוירטי?

— גלאווס? נו, זאל זיין גלאווס, אבער גוירטי דיער, די סטארס זענען דאך שוין פארמאכט. נו, מארגען, זאל זיין מארגען, און וואס הערט זיך מיט די דישעס, גוירטי? זאלסט מיר ניט לאזען א פוילען סינק מיט דישעס ווי נעכטען ביינאכט. דו הערסט, גוירטי?

— נו, גוט, גוט. איך בייזער זיך ניט. איך בין דאך א מאמע, מעג איך דאך זאגען, צי ניין? א מאמע, אז זי האט קינדער, דארף זי אויף זיי אכטונג געבען, אפילו ווען זי געהט אוועק פון שטוב. מ'שטיינס געזאגט, אזוי אפט געה איך אוועק...

— ניט אמת, גוירטי, ניט דאס דריטטע, נאר דאס צווייטע מאל די וואך. און היינט איז דאך שוין מיטוואך. מיטוואך איז זעהר א גוטער אווענט ארויסצוגעהן. אז דו וועסט האבען א פרענד, וועסט אויך וועלען ארויסגעהן מיטוואך.

— מילא נו, לאמיר זיך בעסער ניט קריגען אויפ'ן טעלעפאן. די אפערייטארקע וועט נאך לאכען פון אונז. און הער אויף וויינען. הער אויף. יו מייק מי נויערוועז.

— נו, גוט, גוט. וועל איך שוין מעהר נישט שרייען. אייקי האט געטרונקען די מילך? און וואס הערט זיך מיט זיינע לעסאנס? זעה, ער זאל ניט ארומלויפען אין סטריט, זאל ער מאכען די לעסאנס, זאל ער. און זאל ער אביסעל פראקטיסען אויפ'ן פידעל, זאל ער. עס קאסט געלט, בלוטיג געלט, און ער, ער זאל עס אפילו וועלען נעהמען דעם פידעל אין דער האנט.

— שוין געמאכט, זאגסטו, די לעסאנס. פיין, פיין, טאקע א וואויל קינד. און איצט פראקטיסט ער? יא, טאקע, איך קען עס הערען אויפ'ן טעלעפאן. וואן, טו טרי, פאור . . . וואן, טו, טרי פאור. זאג איהם ער זאל ניט לויפען אזוי . . . קיינער יאגט איהם ניט נאך.

— וואס? ווילסט שוין ווידער געהן אין די מאוווים? ביזט דאך ערשט שבת געווען אין די מאוווים! וואס מיינסטו, כ'האב עפעס דעם מילך'ס אוצרות! נעהם בעסער שפיעל אביסעל פיאנא, אדער לייען א בוך. האסטו געהערט, מאוווים גאר?

— ווען איך וועל קומען אהיים? איך וויים ניט. איך האב זיך באגעגנט מיט א פריינט, ערשט געקומען צופאהרען. שוין יאהרען־לאנג ניט געזעהן זיך. האבען מיר געגעסען סאפער צוזאמען.

— וואו? אין אן איטאליענישען רעסטאראן. א, א פיין פלאץ, גוירטי, אז דו וועסט האבען א פרענד, וועסטו אויך געהן אהין עסען.

— וואס הייסט וואס איך טו איצט? איצט געהען מיר אין א מאווי. מיר געהען זעהן "נאנעט". א שיינע פיקטשע.

— זעה, זעה ווי זי בייזערט זיך! וואס גלייכסו זיך צו מיר, וואס? עפעס בין איך דאך מיט א פאר שבתים עלטער פון דיר, צי ניין? וועסט קומען אין מיינע יאהרען, וועסטו אויך קענען געהן וואו דו וועסט וועלען, ווען דו וועסט וועלען, און מיט וועמען דו וועסט וועלען. דערוויל ביזטו דאך ניט מעהר ווי אכצעהן יאהר אלט.

— הער אויף וויינען, גוירטי, איי קענט סטענד איט, יו מייק מי נויערוועז. געהערט, א מויד פון אכצעהן יאהר זאל וויינען וואס די מאמע געהט אין די מאוווים?

— די באבע וויל מיט מיר רעדען? וואס וויל די באבע, וואס? זאג נאר, גוירטי, פאר'ן טאטען האסטו אנגעגרייט עסען?

— ער האט גערופען? ווען?

— פריהער? וואס האט ער געוואלט? וואס האט ער געזאגט?

— נו, זאל ער זיך בייזערן, וועמען ארט עס. איך בין אויך א מענש. איך וויל אויך הנאה האבען פון מיין לעבען. אלרייט, גוירטי, גוט נאיט. הענג ניט אויף. לאמיר הערען, וואס וויל די באבע מיר זאגען.

— העלא, מא, דאס בין איך, שיינדעל. ווי פיהלסטו? האסט אלץ א קאפוויטאג? פאלג מיך, לייען ניט אזוי פיעל דיינע ראמאנען, וועט דיר דער קאפ ניט וויי טאן.

— הערשעל האט גערופען? ער האט זיך געבייזערט? וואס האט ער געוואלט. וואס?

— הער זיך צו, מאמע, איך שרעק זיך ניט איבער פאר זיין געשריי. ס'איז אמעריקע. פרי קאונטרי. יו נאו, איך וויל אויך לעבען אויף דער וועלט.

— נו, איז דאך צוגעגרייט עסען פאר איהם. איך מוז זיצען דערביי ווען ער עסט? ער קען ניט עסען אהן מיר?

— איי, איי, איי! גלייך ער איז דער איינציגער מענש וואס ארבייט שווער. איך בין פארבייגעגאנגען די סטאר, אודאי בין איך פארבייגעגאנגען. האב איך געזעהן א סך מענשען דארט. ביזי געווען. טראכט איך, וואס וועל איך אריינגעהן? ער וועט דאך קיין צייט ניט האבען אפילו א קוק צו טאן אויף מיר בין איך אפילו ניט אריינגעגאנגען.

— אי, וואס פארשטעהסטו, מאמע! דו ביזט פון דער אלטער וועלט. גלויב מיר, אז איך וויים בעסער ווי אומצוגעהן מיט א מאן ווי דו. וואס וועט ער מיר טאן, וואס? ער וועט מיך אפגט'ען? איך לאך פון איהם.

— אז דו ביזט איהם אזוי געטריי, מאמע, קענסטו עס אליין אויך טאן, קענסט גרייטען פאר איהם דעם טיש. פארוואס ניט? און מאך איהם הייסע וואסער, ער האט ליעב א וואנע איידער ער געהט שלאפען.

— זאג אז דו ווייסט ניט מיט וועמען איך בין אויסגעגאנגען. וואס ווייניגער א מאן ווייסט, אזוי פאר איהם געזינטער. איך וועל קומען שפעט. ער וועט מסתמא שוין דאמאלסט שלאפען.

— וואס ארט דיך וואו איך געה, מאמע, איך וועל ניט פארלוירען ווערען. וואס בין איך, א פיצעלע קינד?

— ווער, זאגסטו, איז געקומען הערשעל? עס קען ניט זיין? וואס איז פלוצלונג?

— ער רעדט מיט גוירטי'ן? אלרייט. זאג איהם ניט אז איך בין אויפ'ן טעלעפאן. איך וויל איצט צו איהם ניט ריידען, איך האב קיין צייט ניט. כ'האב דאך דיר געזאגט, אז איך געה מיט מיין פריינט זעהן "נאנעט". א, ניין, ניט דיר, איך האב עס געזאגט גוירטי'ן. עקסקיוז מי.

— וואס, ער קוקט טאקע אוים שלעכט, הערשעל? וואס דערצעהלט ער איהר, גוירטי'ן? ער האט זיך איבערגעארבייט אין סטאר? וויה איז מיר, טאקע א שאד... גיב איהם עסען, מאמע, און מאך איהם היים די וואסער פאר א וואנע.

— ער פרעגט אויף מיר? אזוי? זאג איהם גארניט, מאמע. איך הייננ שוין אויף, מאמע — ווארט, ווארט, איך הער, דאכט זיך, זיין קול. וואס שרייט ער, וואס?

— וואס הייסט ער וויל וויסען וואו איך בין? וואס בין איך עפעס א דינסט ביי איהם? זאל ער זיך בייזערן, נישקשה. ער האט א ווייב מיט קינדער, זאל ער ארבייטען שווער, זאל ער.

— וואס הייסט ער האט גע'חלש'ט? אין מיטען, פלוצלונג גע"חלש'ט גאר! וואס האט ער געוואלט. איך זאל נאך זיין א משרת ביי איהם אין סטאר אויך. אנדערע ווייבער העלפען זייערע מענער! זאל ער זיך נאך ניט פארגלייכען מיט אנדערע מענער! געהערט אזוינס! . . .

— שא, שא, בייזער זיך ניט מאמע... זאג איהם גאר ניט. שא. זאג איהם אז איך קום גלייך אהיים. נו, מילא, וועל איך שוין היינט "נאנעט" ניט זעהן... א פארשאלטענע מאמע בין איך. טאמער וויל איך שוין ארויסגעהן אמאל...

— אלרייט, אלרייט! שריי ניט אזוי אויף מיר. וואס בין איך, גוירטי, בין איך דיר? שרייט! אלרייט, איך נעהם שוין די קאר אהיים.

— גוט ביי.

פוילען נויטיגט זיך אין א בעסערער קאנסטיטוציע זאגט דעפוטאט

ווארשא, יאנואר 22, (איטא).

די קאנסטיטוציאנעלע סיים קאמיסיע האט זיך היינט פארנומען מיט דיסקוטירען ענדערונגען אין דער פוילישער קאנסטיטוציע.

דעפוטאט יצחק גרינבוים האט אין צייט פון די דיסקוסיעס דערקלערט, אז די הויפט זאך אין אויסבעסערען די קאנסטיטוציע איז שאפען אזעלכע קאנדיציעס צו מאכען מעגליך, אז בירגער וועלכע באלאנגען צו מינדערהייטען זאלען קענען באטראכטען דעם שטאט ניט אלס אונטערדריקער, נאר פאר זייער אייגענעם שטאט וועלכער זארגט פאר זיי פונקט ווי פאר די בירגער פון דער פוילישער ראסע.

ארבייט פאר ארבייטסלאזע

פארק קאמישאנער טשיימבערס, האט באריכטעט צו דער באארד אף קאנטראל, אז ער קאן געבען ארבייט צו א צאל מענשען, וועלכע ווילען פארבען די עקזיבישאן געביידעס. די באארד האט גלייך גוטגעהייסען די סומע פון $21,448, כדי די ארבייט זאל, וואס אמשנעלסטען אנגעהויבען ווערען.

מעיאר וועמפ האט פארלאנגט פון דעם קאמישאנער, אז א פארצוג זאל געגעבען ווערען צו פאהרייראטע מענער און וועלכע האבען פאמיליעס. און זאלען זיי זיין טאראנטאר איינוואוינער.

עלטערען גליקליך ווען בייבי שלאפט גוט

אט איז א מיטעל ווי איינצושטילען וויינענדיגע, ניט שלאפענדיגע בייבים — און זיי צו געבען א שנעלען און געזונטען שלאף. דאקטוירים רעקאמענדירען עס און מיליאנען מוטערס האבען אויסגעפונען אז עס איז גוט און אומשעדליך. עטליכע טראפען פונ'ם ריין־וועדזשעטעבעל, אנגענעהם־שמעקענדיגען פלעטשער'ס קעסטאריע מאכט שלאפען אין עטליכע מינוט די אומרוהיגסטע בייבי אדער קינד. און פאר "קאליק", פארשטאפונג, קאלדס און קינדערישע אנפאלען איז ניטא קיין גלייכען צו קעסטאריע. די טשאס. ה. פלעטשער אונטערשריפט איז דער צייכען פון עכטער קעסטאריע. מיידט אוים נאכגעמאכטעס און פיהלט זיך זיכער.

די נייע שיף „פאריז" און מר. מאריס טיליער

ניו יארק יאנואר 24. (פ. ל. פ. א.)

דיעזער ים־ריעז פון דער פרענטש לאין איז ארויסגעפאהרען פון האווער קיין ניו יארק דעם 15־טען יאנואר, און וועט היינט פארלאזען ניו יארק פאר האווער. נאכדעם ווי זי איז איבערגעבויט געווארען, פארשענערט און איבערגעאנדערשט געווארען אין פארלויף פון די לעצטע פיער מאנאטען, אזוי אז זי זעהט איצט אוים ווי ניי.

דורך דעם וואס עס זענען אינסטאלירט געווארען אויפ'ן שיף די ריידענדיגע אמפליפיקיישאן און דיסטריביושאן מיקראפאנס, וועלען די פאסאזשירען קאנען הערען טאנץ, מוזיק, קאנצערטען, באקאנטמאכונגען, וועטער־באריכטען און אנדערע אינטערעסאנטע באריכטען אין זייערע אייגענע קאבינעטס.

יעדער נייער אינסטרומענט וואס איז באקאנט פאר נאוויגאציע פאר דער זיכערקייט פון די פאסאזשירען איז אינסטאלירט געווארען. די באד־צימערען, און אנדערע באקוועמליכקייטען זענען אויך איינגעפיקסט געווארען צוזאמען מיט דער העפליכער באדיענונג פון די אנגעשטעלטע.

דער מענעדזשינג דירעקטאר פון דער פרענטש לאין, מר. מאריס טיליער, וועלכער איז נאר וואס באשטימט געווארען אלס בעאמטער פון דער לידזשאן ד'האנאר, וועט זיך אומקעהרען מיט דער זעלבער שיף אהיים.

די בענק אף נאווא סקאשיא

אויסלענדישע דרעפטס געקויפט און פארקויפט

מיר האבען גרויסע פארבינדונגען מיט אויסלאנד און מיר קאנען ארויסגעבען דראפטס פאר ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד, עסטרייך, פוילען יוגאסלאוויע, טשעכא־סלאוואקיא, און כמעט אלע פרעמדע לענדער.

אונזערע אפישעלס געפינען זיך אין לאנדאן און ניו־יארק. דירעקטע טעלעגראפישע "וויירעס" צו מאנטרעאל און ניו־יארק, בעסטע עקסטשיינדזש רייטס.

קאפיטאל — $10,000,000
רעזערוו — $20,000,000

THE BANK OF NOVA SCOTIA

קווין און מעקאל סטריטס.
ת. סאטערלאנד, מענעדזשער
ספעדיינא און דאנדעס
ס. פ. ניקאהם, מענעדזשער.

THE DOMINION BANK

קווין און דזשאן סטריט, טאראנטא

לאדעט ספעציעל איין איהר ברענטש די סוחרים פון דעם דיסטריקט צו ווערען מעהר היימיש אין דער באנק.

געלט קיין אייראפא שיקען מיר צו די ביליגסטע פרייזען. אויסגעצאהלט אין אמעריקאנער דאלארס, אדער ווי אזוי איהר ווילט.

זעהט אונז איידער איהר שיקט געלט. איהר וועט זיכער זיין צופרידען.

ס. ק. [illegible], מענעדזשער דזשאן סט. ברענטש.

דער בעסטער פלאץ צו שיקען אייערע קרובים געלט אין אלע וועלט טיילען, איז

חפץ׳ם שיפס קאנטאר

חפצ׳ם שיפס קאנטאר איבערוויזט געלדער איבעראל זעהר שנעל. אמעריקאנער דאלארען אויסגעצאהלט פינקטליך אין יעדער שטעדטעלע און אן אונטערשריפט ווערט געקראגען פאר יעדער סענט. אונזערע פרייזען זענען מעסיג. געלדער אפגעשיקט צוויי מאל טעגליך.

טעלעפאנירט אייערע אָרדערס, אויב איהר קענט ניט קומען אליין

חפץ׳ם שיפס קאנטאר
DOMINION TICKET OFFICE
143 QUEEN STREET W.
(לעבען יארק סטריט).

Phone Adelaide 5971

חפץ׳ם נאמען איז געבויט אויף 3 פעסטע זיילען (1) 12 יאהר פון עהרליכע האנדלונג (2) אויסערגעוועהנליכע געשעפטס געניטקייט (3) פרנציפיעלע שטארקייט און אבסאלוטע זיכערהייט.

ספעציעלער יאנואר סייל

מיר אפערען איצט ספעציעלע יאנואר בארגיינס אין סוטס, פון די בעסטע מאטעריאלען. ענגליש אימפארטירטע בלויען סוירדזש, פענסי סטרייפס טווידס, און אקספארד גרעי און אנדערע גוטע שטאפען.

סוטס $28.00 נייע דעזיינס. בעסטע טרימינגס.

טאקסידאס מיט פענסי וועסטס $32.00

א. מילער
היי קלעס מענער קאסטאם שניידער
411 ספעדיינע עוו. טעל. טריניטי 9081.
דער נאמען „מילער" איז א גאראנטי.

שעהן צופרידען כשר

די דריי ארטיקלען קענט איהר געניסען ווען איהר פראוועט אייער שמחה ביי אייער אלט באקאנטען פריינט **אלטער בלומענפעלד** (געוועזענער שמש).

שעהן מיינט, דאס מיין קאלעדזש אסעמבלי האל איז דער שעהנסטער אין שטאדט מיט אלע מאדערנע אימפרואוומענטס, אויך אייגענע דישעס, מיט וויליאם ראדזשערס זילבער־ווארג, וועלכעס באשעהנט אייער שמחה.

צופרידען מיינט, דאס יעדער איינער ווייסט, אז איך קען צופרידענשטעלען, און אז איך בין צופרידענשטעלענד.

כשר מיינט, דאס וואס קיין פרעמדע כלים ווערען ניט אריינגענומען אין מיין קיך, און ווערען אויך ניט ארויסגעגעבען. אלע פליישען מוזען ווערען בשר געמאכט אונטער מיין אויפזיכט.

איהר קענט ביי מיר דינגען דעם האל מיט מיין קייטערינג, אדער אהן קייטערינג. קיין שמחה איז ניט צו גרויס אדער צו קליין. איך סערוויר פיער הונדערט פערזאן מיט אמאל.

איך קען אויך פארענטען דריי גרויסע פלארס פאר א באזאר.

חזן ב. וואלאדאווסקי מיט זיין כאר וועלען זיין ביי יעדער חופה וואס וועט פארקומען אין מיין האל **אבסאלוט פריי.**

נעדענקט מיין אדרעס:
אלטער בלומענפעלד, 164 בראנזוויק עוו.
טעלעפאן טריניטי W 9249.

גרויסער פייער סייל

גרויסער פייער סייל

HEADQUARTERS for
DIAMONDS
WATCHES
COMMUNITY PLATE
18K WHITE GOLD 5 DIAMONDS $100
18K WHITE GOLD 5 DIAMONDS $75
14K WHITE GOLD $25
GOLD FILLED LUMINOUS DIAL $25

א פולער סעט זילבערווארג מיט שארפע מעסערס. אזוי ביליג ווי $9.95 א סעט.
לייטעסט סטיילס
וועדינג רינגס
ביליגער ווי איבעראל.

אייער קרעדיט איז גוט
אפען אווענטען. קיינע ברענטשעס
טעלעפאן עדלייד 1357.

קלינג בראדערס

דיימאנדס, וואטשעס, דזשועלרי, זילבערווארג.
338½ יאנג סטריט
(צווישען עדווארד און עלם סטס.)

STANDARD THEATRE

מאריס נאוויקאוו, דירעקטאר.
עקסלער, דזשענעראל מענעדזשער.
יאנגמאן, קאמפאני מענעדזשער

מ. נאוויקאוו ר. ראזענפעלד

היינט אווענט, שבת בייטאג און אווענט

דאס שעהנע הארציגע לעבענס־בילד און מאריס נאוויקאוו׳ס אויפפיהרונג

ווער איז זי?

לעבענס בילד אין 3 אקטען פון ר. גוסין. אויסגעשטאטעט פון א. צווייג.

צוזאמען מיט יצחק פישעלעוויטש, אייב צווייג, הענרי בלום, היימי פיינשטיין, און מישא רעפאל. — פרויען: אנא שאפירא, סיליא ליפצין, דאראטי צווייג, סארא קאנער און עני דזשאזעפסאן.

PANTAGES
NOW PLAYING

די גאנצע היינטיגע וואך.
„די פארשלאסענע טיר"
עס איז א 100% סענסאציאנע בילד. אויסער דעם איז אויך פאראן א ריידענדיגע קאמעדיע.
אויפ׳ן סטיידזש:
פינף אויסגעצייכנעטע אקטען.

SHEA'S HIPPODROME

בעי סטריט (סיטי האל סקווער)
מאטינע 30 און 50 סענט.
אווענטען 60 און 75 סענט.
די גאנצע היינטיגע וואך.
מערי נאלען אין
„שאנכאי פריי"
און אינגאנצען ריידענדיגע בילד.
אויפ׳ן סטיידזש:
5 אויסגעצייכענטע וואדעוויל אקטען.

LOEWS

די גאנצע היינטיגע וואך.
דאס גרעסטע טריאומף־בילד פון ענגלאנד
„בלעקמעיל"
— און —
5 — אקטען וואדעוויל — 5

DUCHESS THEATRE

דאנדעס און מארקאהאם סטריט.
טעלעפאן טריניטי 8900.
היינט אווענט,
שבת בייטאג און אווענט
דער גרויסער אידישער אקטיאר
דזשארדזש דזשעסעל
— אין —
ליבע, לעבען און געלעכטער
א 100 פראצענטיגע „טאקי".
מיט א טאנצענדיגען און זינגענדען פראגראם

LIBERTY THEATRE

(דאנדעס און ספאדיינא עוועניו)
דאס שענסטע אידישע טעאטער אין אידישען געגענד.
היינט אווענט
שבת מאטינע און אווענט
דאס היסטארישע בילד
נח׳ס תיבה
א הונדערט פראצענטיגע טאקי.

דארפט איהר קעש?

ערשטע און צווייטע מארגירדזשעס. מיר קויפען און אראנזשירען צו מעסיגע פרייזען.

א. סעש
336 פאלמערסטאן בולווארד.
טעלעפאן טריניטי M 3485.

לאיער הערי מ. שערמאן

באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי פאבליק
901 סענטראל בילדינג, 45 ריטשמאנד סט. וועסט
אפיס טעלעפאן וויווערלי 3261. הויז טעלעפאן טריניטי 5393
געלט צו לייען אויף ערשטע און צווייטע מארטגיידזשעס.

לאיער ניומאן

אפיס: 4 ריטשמאנד סטריט איסט ELGIN 1305
רעזידענס — 874 עוועניו ראוד טעל. האדסאן 9921 j

לאיערס דזש. גלעס און אי. פי. דיקלער

— פון —
גלעס, דיקלער און קא.
רום 501 דאמיניאן בילדינג, 465 בעי סט.
אפיס טעלעפאן עלגין 5512.
אלגעמיינע, ציווילע און קרימינעלע לאו־פראקטיק.
געלט געליען און אינוועסטירט אויף מארטגעדזשעס.

דער נייער אדרעס פון

לאיער סאול אייזען ב. א.

SOL EISEN
904־5 סענטראל בילדינג, אפיס טעלעפאן. עדלייד 3083.
45 ריטשמאנד סט. וועסט
רעזידענס 349 פאלמערסטאן בולווארד. טעל. טריניטי W 1078.
F.M. Catzman B. A. **Office telephone**
H. I. Rotenberg **Adelaide 3083**

ביזנעס טעלעפאנען: דאנטאון, עדלייד 2544
אפטאון, טריניטי 1652

בראון און סמיט

לאיערס
394 בעי סטריט
514 דאנדעס סט. וועסט, קאר. ספאדיינא עוועניו
אונזער נייער אפטאון אפיס אויף 514 דאנדעס סטריט וועסט, קארנער ספאדיינא עוועניו, איז איצט אפען. דיזער אפיס וועט זיין אפען אין די אווענטס.
געלט געליען אויף מארטגיידזשעס אויף 6 פראצענט.
רעזידענט טעלעפאנען: א. ת. בראון, הילקרעסט F 6146
ס. א. סמיט, עדלייד 7674.

ראזענבערג און ראטענבערג

לאיערס
702 פעדעראל בילדינג. 85 ריטשמאנד סטריט וועסט.
טעלעפאנס: עדלייד 1387 — 1386. האדסאן 4491. הילקרעסט 5228.
געלט צו לייען קיינע קאמישאן.

לאיער דזש. ראזענפעלד

באריסטאר, סאליסיטאר
169 יאנג סטריט
אנטאריא בילדינג, רום 301. טעלעפאן וויווערלי 1959.
געלט צו לייען.

אפיס: 347 בעי סטריט
511 נייש׳אנאל בילדינג
אפיס טעלעפאן: וויווערלי 2211
הויז טעלעפאן טריניטי 7461.

לאיער ב. וויינבערג ב.א.

באריסטער, סאליסיטאר, נאטערי פאבליק
געלט צו לייען אויף מארגיידזשעס
מארגיידזשעס געקויפט.

קויפט אייערע קוילען פאר׳ן ווינטער ביי דער גוט־באקאנטער קוילען־פירמע

יאנאווער קאהל קאמפאניע

מיר פארקויפען ריטייל און האלסייל אלע סארטען קוילען, ווי אויך ווארטע קוילען פאר בלאוערס, וועלש קוילען פאר פוירניים און בלאוערס.
איר קענט ביי אונז קויפען די בעסטע ריידיאט אויף לייכטע טערמס.
268½ קווין סטר. וו.
אפיס טעלעפאן עדעלייד 3766.
רעז. טעל.: טריניטי 8781.

איינלאדונג

מיר די בני ישראל

אנשי מינסס

נעהמען זיך דעם כבוד איינצולאדען אלע טאראנטאר אידען בכלל, אונזערע מעמבערס און לאנדסלייט בפרט, צו דער שמחה פון

ליינען דעם ווינקעל־שטיין פון אונזער נייער שוהל

די צערעמאניע וועט פארקומען

זונטאג פ׳ וארא
26־טען יאנואר
2 אזייגער נאכמיטאג
ביים נייעם בילדינג

10 סט. ענדרו סטריט

מיר בויען א שוהל, וועלכע וועט זיין א שטאלץ פאר׳ן טאראנטאר אידענטום, און איהר טארט ניט פארפעהלען אנוועזענד צו זיין ביי אונזער אלעמענס שמחה.

דזשייקאב דזשעקסאן,
פרעזידענט און קאמיטע.

א חשובער גאסט אין שטאדט

עס איז איצט געקומען

הרב ר׳ ישראל זאלצמאן

אין א הייליגער שליחות פון דער וועלט בארימטער ישיבה ומרכז התורה כולל קאוונא.

די ישיבה פון קאוונא איז באוואוסט מיט איהרע גרויסע לומדים און גאונים, זי איז געגרינדעט געווארען צוריק מיט פופציג יאהר פון אונזערע גרעסטע גאונים רבינו יצחק אלחנן זצ״ל ורבינו ישראל סאלאנטער זצ״ל, און אין איצטיגען מאמענט איז די ישיבה נעגויטיגט אין הילף.

דארום בעטען מיר די נדיבים און אויך די פרעזידענטען און גבאים פון די שוהלען צו מקבל זיין דעם ווירדיגען פארשטעהער פון דער הייליגער ישיבה בסבר פנים יפות, און צו נעהמען א ריכטיגען אנטייל ווי עס געהערט פאר אזא הייליגען מוסד.

ובזכות החזקת התורה ולומדיה, וועט איהר געהאלפען ווערען מיט אלע מיני ישועות ועץ חיים היא למחזיקים בה.

בברכת הכוח בשם ועד הרבנים דפה
הרב מאיר צבי לעווי, יו״ר.
הרב בערגער, מזכיר.

א חשוב׳ר גאסט אין טאראנטא

עס איז יעצט געקומען

הרב ר׳ ישראל זאלצמאן ש״ליטא

אין א הייליגע שליחות פון דער וועלט בעריהמטע ישיבה ומרכז התורה כולל קאוונא, און וועט ריידען

היינטיגען שבת פ׳ שמות
אין דער גרויסער
בית יעקב שוהל
23 הענרי סטריט.
3 אזייגער נאכמיטאג

מיר האפען אז די אידען פון טאראנטא וויסען ווי צו שעצען אזעלכע הייליגע שליחות פון דער וועלט בעריהמטע ישיבה כולל קאוונא וועלכע איז געגרינדעט געווארען פון אונזערע גרעסטע גאונים
רבינו יצחק אלחנן, זצ״ל
ורבינו ישראל סאלאנטער זצ״ל
וועלכע האט פאר די לעצטע 50 יאהר ארויסגעגעבען די גרעסטע רבנים און גאונים פאר דער וועלט, און וועלען געוויס קומען אין מאסען אפגעבען דעם כבוד התורה, און געניסען אן עונג רוחני.

ולהשמוע ינעם
די קאמיטע.

הרב הדרשן והמטיף המפורסים יהודה ליב לאזעראוו

איז א גאסט אין טאראנטא. דער גרעסטער דרשן ומטיף פון דעם דור, 34 יאהר אין ניו יארק, וועט ריידען מארגען שבת אין דער אנשי ענגלאנד שוהל, ספעדיינא עוועניו. אנהויבענדיג פונקט 2.30

זונטאג פונקט 4.30

אין דער פאלמערסטאן עוו. שוהל

פארפעהלט ניט צו קומען הערען דעם מחבר פון 34 ספרים, און דעם גרעסטען דרשן ומטיף.

באקאנטמאכונג

מרס. רייזמאן

545 דאנדעס וועסט.

נעהמט ווייטער אן

באנקעטען, חתונות

און אלע אנדערע פארטיס. איהר וועט פון מיין קעיטערינג ווייטער זיין צופרידען ווי ביז היינט. איך בעט אייך ווייטער מיך צו פאטראנייזען.

טעלעפאנירט טריניטי j 4273 און איך וועל אייך בעזוכען און וועגען אלעם אינפארמירען.

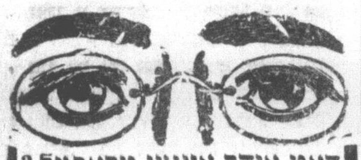

האט איהר אויגען טראבעל?
האט איהר קאפ שמערצען?
דאן זעהט זיך מיט דעם אידישען
אפטאמעטריסט
און אפטישען

דר. הענרי הערִיס

279 קאלעדזש סט.
(לעבען ספעדיינע)
אפען ביז 9 אוהר אין אווענט.

Dr. Henry Harris
EYESIGHT SPECIALIST
Phone Trinity 6604
279 College St., near Spadina
Open until 9 p.m.

טייפרייטערס

פארקויפט
פאררענט
פארריכט

ספעציעלע רענטאל פרייזען פאר סטודענטען.

אלע סארטען טאיפרייטערס און רעכען מאשינס אין סטאק.

THOMAS & CORNEY
33—35 וועסט עדלייד סטריט.
עדלייד 8291. עלגין 1988.

עלעקטרישען

הויז וויירינג און רעפיירינג, עסטימעיטס. קיין דזשאב צו גרויס אדער צו קליין. קיין שאדען צו דעקאראציעס ביים פיקסען.

איך האב אויך א פולען סטאק פון הארדוועיר פיקסטשורס, לעמפס און רופינג סופלאיס.

דזש. דזשייקאבסאן
926 דאנדעס סטריט, וועסט.
טעלעפאן טריניטי 2111.

קוילען פון דער בעסטער קוואליטעט

איז דער סארט וואס מיר פארקויפען. אויב איר האט גענוצט שלעכטע קוילען, וועלען אייער פויערניים זיכער אפלעבען פון אונזערע גוטע קוילען. די קוילען וואס מיר אפערען היינט ענטהאלט די העכסטע מאס פון היץ־געבענדע איינגעשאפטע. עס ברענט לענגער און האלט אויף א גלייכע היץ.

(35

THE EATON·COAL·CO.
HEAD OFFICE, 352 QUEEN ST. W.
PHONE ADELAIDE 2696